ROHELINE RAAMAT

[redacted]

MAJANDUSPROBLEEMI LAHENDAMINE

KOLMANDA ÜLEMAAILMSE TEOORIA SOTSIAALNE BAAS

Muammar al-KADDAFI

ROHELINE RAAMAT

Tõlkinud V. Ruber
Toimetanud D. Vaaranali.

Mõnusams
lugemisems
V. Ruber
Dec. 93.

TALLINN
1993

© GROUPE MEDIA INTERNATIONAL

Esimene osa

DEMOKRAATIAPROBLEEMI LAHENDAMINE

(Rahvavõim)

DEMOKRAATIA
(Rahvavõim)

KOLMANDA ÜLEMAAILMSE TEOORIA POLIITILINE ASPEKT

VALITSEMISINSTRUMENT

Peamine inimühiskonna poliitilises elus on küsimus valitsemisinstrumendist.

Isegi perekonnakonfliktid on sageli selle probleemi sünnitatud.

Probleem valitsemisinstrumendist püsib inimkonna ees kaasaegsete ühiskondade tekkemomendist peale.

Tänapäeval puutuvad rahvad ja ühiskonnad selle probleemiga pidevalt kokku ja see toob kaasa ohtlikke olukordi ning süngeid tagajärgi. Sellele probleemile pole siiani leitud lõplikku demokraatlikku lahendust. Valitsemisinstrumendi probleemile annab lõpliku lahenduse Roheline Raamat.

Kõik tänapäeva maailma poliitilised süsteemid on tekkinud võimuvõitluses valitsemisinstrumentide vahel — olgu see siis klasside-, klannide-, suguharude-, parteide- või ka üksikisikute vaheline relvitu või relvastatud võitlus. Võitjaks jääb alati valitsemisinstrument — üksikisik, inimrühm, partei, klass, kaotajaks osutub aga igal juhul rahvas, see tähendab tõeline demokraatia.

Poliitiline võitlus, kus võidab näiteks kandidaat, kelle poolt hääletas 51% valijatest, kehtestab diktaatorliku valitsemisinstrumendi, mis maskeerub võltsdemokraatia toogasse: 49% hääletajatest satuvad võimutööriista meelevalda, mille poolt nad pole hääletanud, vaid mis on neile peale sunnitud. See ongi diktatuur.

Niisugune poliitiline võitlus annab sageli võidu sellele valitsemisinstrumendile, mis esindab vähemust. Näiteks kui hääled jagunevad mitme kandidaadi vahel, kusjuures üks neist saab hääli rohkem kui iga teine selles rühmas eraldi võttes. Teiste kandidaatide poolt antud hääli kokku lugedes selgub, et neid on ülekaalukalt rohkem, kuigi võitjaks peetakse esimest kandidaati — ta sai ju igast teisest rohkem hääli ning seejuures seaduslikul, demokraatlikul viisil! Tegemist on aga diktatuuriga, mis kannab võltsdemokraatia rüüd. Selline on tänapäeva maailmas eksisteerivate poliitiliste režiimide tõeline pale. Selge, et kõik nad võltsivad tõelist demokraatiat ja on oma olemuselt diktaatorlikud režiimid.

PARLAMENDID

Ei mingit esindust rahva nimel! Esindus — see on pettus

Tänapäeva traditsioonilise demokraatia põhialuseks on parlamendid, rahva esindatus parlamentides on aga pettus ja parlamentarism ise demokraatiaprobleemi loomuvastane lahendus.

Parlamendi peamiseks tegevuseks on esineda rahva nimel, mis juba iseenesest on ebademokraatlik, kuivõrd demokraatia tähendab rahva enda võimu, mitte aga nende võimu, kes esinevad tema nimel. Parlamendi eksisteerimise fakt ise tähendab võimu ilma rahvata. Tõeline demokraatia on võimalik ainult rahva enda, mitte aga tema esindajate osavõtul.

Parlamendid on saanud seadustatud tõkkeks, nad ei lase rahval endal teostada oma võimu, takistavad masside vahetut osavõttu poliitikast ning on haaranud enda kätte võimumonopoli. Rahvale on jäetud võltsdemokraatia puhtväline avaldusõigus — oodata valimisjaoskondades pikkades järjekordades pääsu valimiskastide juurde.

Parlamendi tõelise olemuse selgitamiseks tuleb näha tema lähteallikaid. Parlamendi valib kas kogu elanikkond või partei või parteide koalitsioon või ta määratakse. Ühtegi neist võimalustest ei saa pidada demokraatlikuks. Elanikkonna jaotamine valimisjaoskondadesse tähendab, et üks saadik, olenevalt valijate arvust, esindab tuhandeid, sadu tuhandeid, koguni miljoneid inimesi. Seega ei seo saadikut oma valijatega kuigi tihedad organisatsioonilised sidemed, olgugi et teda nagu kõiki teisigi saadikuid peetakse kogu rahva esindajaks. Niisugune on valitseva traditsioonilise demokraatia nõue. Tulemuseks on tõsiasi, et saadikute ning rahvamasside vahel puudub igasugune side, saadik, saanud valijate hääled, eraldub

neist lõplikult. Ta võtab massidelt võimu ja saab ainuõiguse otsustada nende eest nende endi probleemide lahendamisel.

Siit näeme, et maailmas valitsev traditsiooniline demokraatia tagab parlamendiliikmele puutumatuse ning ümbritseb teda pühadusepaistegaga, keeldudes tunnistamast, et sellele on õigus ka tavalistel inimestel. Nõnda saavad parlamendid rahvavõimu usurpeerimise vahendiks. Järelikult on rahvastel õigus revolutsioonilisel teel võidelda ja purustada demokraatia monopoliseerimise ning rahva tahte ignoreerimise instrument, mida nimetatakse parlamendiks, ning kuulutada välja uus printsiip: EI MINGIT ESINDUST RAHVA NIMEL!

Parlamendid on demokraatia võltsimine

Parlament, mis on moodustatud valimistel võitnud partei poolt, ei ole mitte rahva-, vaid parteiparlament, ta esindab antud parteid, mitte rahvast. Selle partei poolt määratud võimu täidesaatvad organid esindavad võitnud partei võimu, mitte rahva võimu.

See kehtib ka parlamendi kohta, kus iga partei saab teatud arvu kohti. Neid kohti hõivanud saadikud on oma partei, mitte aga rahva esindajad. Parteikoalitsiooni poolt moodustatud võimuorganid esindavad parteikoalitsiooni võimu, mitte aga rahva võimu.

Taoliste valitsusrežiimide tingimustes muutub rahvas parteidevahelise võitluse ohvriks. Omavahel võitlevad poliitilised jõud, kasutades võitluses võimu eest rahvast, ekspluateerivad ning petavad teda, et hankida võimalikult rohkem hääli. Inimesed liiguvad aga nagu palvehelmed nurisemata pikkades järjekordades, et visata valimiskastidesse oma valimissedelid — täpselt nii, nagu nad viskavad paberitükke prügikasti. Selline on tänapäeva maailmas valitsev demokraatia, olgu need ühe-, kahe- või mitmeparteilised süsteemid või süsteemid, kus parteisid üldse ei ole. Siit järeldus, et PARLAMENTLIK ESINDUS ON PETTUS. Mis puutub aga parlamentidesse, mis moodustatakse saadikute sinna määramise või hõivamise teel pärimisõiguse alusel, siis ei saa seda sobitada ei ühegi demokraatia vormiga. Edasi. Kuna valitavate parlamentide süsteem on rajatud agiteerimisele häältesaamise eesmärgil, kujutab see endast DEMAGOOGILIST süsteemi selle sõna otseses mõttes, sest hääli võib osta, ka oma kasuks moonutada. Valimiseelses kihutustöös ei saa

vaesed ju konkureerida rikastega ja üksnes rikkad jäävad peale!

Representiivse juhtkogu teooria oli loodud filosoofide, mõtlejate ning kirjameeste poolt tol ajal, kui kuningad, sultanid ja vallutajad kohtlesid rahvast despootlikult kui kõnevõimetut karja. Noil aegadel oli rahvaste suurimaks sooviks omada esindajaid, kes räägiksid türannidega nende nimel. Kuid seegi nende soov jäi täitmata ning rahvad läbisid pika ja piinarikka tee, enne kui saavutasid oma sihi.

Tänapäeval aga, vabariikide sajandil, kui on saabumas masside ajastu, on muutunud absurdiks demokraatia, mida esindab käputäis saadikuid, tegutsedes rahvahulkade nimel. See on vananenud teooria ning elukaugeks muutunud praktika. Rahvale peab kuuluma kogu võim!

Kõige jäigemad diktatuurid, mida maailm kunagi on tundnud, on tekkinud parlamentlike režiimide tingimustes.

PARTEI

Parteiline süsteem on demokraatia kohitsemine

Partei on tänapäeva diktatuur, tänapäeva diktaatorlik valitsemisvahend, kujutades ühe osa võimu terviku üle. Partei on diktatuuri uusim tööriist. Kuna partei puhul pole tegemist üksikisikuga, siis tekib saadikute istungite või komiteede organiseerimisega, samuti parteiliikmete kihutustöö abil näiline mulje demokraatiast. Partei ei ole mingil määral demokraatlik instrument, sest ta koosneb inimrühmast, keda seovad kas ühised huvid, ühised vaated, ühine kultuur, ühine territoorium või ühine ideoloogia. Need inimesed loovad partei oma huvide realiseerimiseks või oma vaadete pealesurumiseks ühiskonnale ja oma ideoloogia maksmapanekuks. Oma programmi realiseerimine on neil ettekäändeks, et saavutada võimu. Tõelise demokraatia seisukohalt on lubamatu, et üks partei valitseks kogu rahva üle, sest rahvas tähendab huvide, vaadete ja iseloomude paljusust, mitmesuguseid veendumusi ning tõekspidamisi. Partei on diktaatorlik valitsemisvahend, mille abil mingi üks seisukoht või ühiste huvidega inimesed saavad võimu kogu rahva üle. Rahva suhtes kujutab partei vähemust. Partei näol

Kuulumine parteisse on reetmine

luuakse tööriist, et valitseda rahva üle, teisisõnu nende üle, kes on väljaspool parteid, sest partei rajaneb despootlikul autoritaarsel rahva allutamise põhimõttel. Väidetakse, et võimule tulles saab partei teostada eesmärke, mis — nagu eeldatakse — langevad kokku rahva omadega. See teooria, mis on kutsutud õigustama parteidiktatuuri, on aluseks, et õigustada igasugust diktatuuri. Parteide arv ei muuda asja olemust. Veel enamgi — mida suurem on parteide arv, seda ägedam on nendevaheline võimuvõitlus, mis omakorda nurjab kõik rahva saavutused ning õõnestab igat tema hüvanguks loodud programmi. Vastaspartei õigustab oma võimuvõitlust sellega, et valitsevat parteid kukutades ning selle positsioone hõivates saab ta teostada oma «parema» programmi. Omavahelises võitluses kasutavad parteid harva relvi. Appi võetakse üksteise sarjamine ja mustamine. Paratamatult kahjustab võitlus ühiskonna üllamaid ning elulisemaid huve. Suur osa neist huvidest — kui mitte kõik — tuuakse ohvriks sellele võimu eest kisklemisele, sest lõök rahva huvidele annab opositsioonilisele parteile — või parteidele — kaalukamad argumendid valitseva partei või parteide koalitsiooni vastu. Olles sisuliselt samuti valitsemisinstrumendiks, peab opositsiooniline partei võimule pürgides kukutama võimu juures oleva partei ja tõestama viimase ebakompetentsust, kuulutama tühiseks ta saavutused, sarjates tema tegevusprogrammi, isegi kui see programm ühiskonna huve teenib. Nõnda siis tuuakse ühiskonna huvid ning ühiskonna arenguprogrammid ohvriks parteidevahelisele võitlusele võimu eest. Seepärast, vaatamata poliitilise aktiivsuse õhkkonnale, mille kutsub esile parteide võitlus mitmeparteilises süsteemis, avaldab see võitlus ühelt poolt laostavat mõju ühiskonna poliitilisele, sotsiaalsele ja majanduslikule elule, teiselt poolt viib võidule uue valitsemisinstrumendi, mis on sarnane eelmisega. Üks partei langeb, teine võidab, kuid rahvale tähendab see igal juhul kaotust, kaotust demokraatiale. Pealegi on parteid müüdavad ning neid võib osta nii väljast- kui ka seestpoolt.

Partei tekib kui rahva huvide esindaja, seejärel muutub partei juhtkond parteiliikmete huvide esindajaks, hiljem aga saab partei liidrist partei juhtkonna huvide esindaja. Selge, et parteimäng on demokraatia maskeeringus silmakirjalik jant, mida ajendab omakasu ning vägivald, mille hoobadeks on manööverdamine, trikid ja politikaanlus. Kõik see kinnitab, et parteiline süsteem on tänapäeva diktatuuri instrument. Parteiline süsteem on diktatuuri avalik, varjamata vorm. Kuna maailm pole seda staadiumi veel läbinud, oleks õigem nimetada see meie ajastu diktatuuriks.

Parlament, mille loob võidu saavutanud partei, on selle partei parlament, antud partei moodustatud täidesaatev võim — selle partei võim rahva üle. Partei võim, mis eeldatavasti peaks esindama kogu rahva huve, on faktiliselt ühe osa rahva verine vaenlane, opositsioonis oleva teise või mitme teise partei vaenlane ning neid toetava rahva osa vaenlane. Opositsioon ei kujuta endast rahva kontrollorganit valitseva partei üle, ta ainult varitseb sobivat momenti, et hõivata valitseva partei kohta võimutüüri juures. Vastavalt tänapäeva demokraatiale on seaduslikuks kontrollorganiks parlament, kus enamuse moodustavad võimuloleva partei liikmed. Järelikult on kontroll valitseva partei käes ja ka võim sellesama partei käes, kes kontrolli teostab. Siit selgub, kui võltsid, valelikud ja alusetud on praeguses maailmas eksisteerivad poliitilised teooriad, millele tugineb kaasaegne demokraatia.

Partei esindab ainult osa rahvast, rahva suveräänsus on aga jagamatu.
Partei valitseb rahva nimel, tegelikult on aga igasugune esindus rahva nimel võimatu.

Partei on meie ajastu suguharu, klann. Ühiskond, mida valitseb üks partei, ei erine millegi poolest ühiskonnast, mida valitseb üks suguharu või üks klann, sest partei, nagu eespool märgitud, esindades ühe rahvaosa vaateid, ühiskonna ühe kihi huve, ühte ideoloogiat või ühte territooriumi, kujutab endast — nagu suguharu või klann — kogu rahva suhtes vähemust, kellel on ühised huvid või ühine klanniideoloogia. Nende huvide või selle ideoloogia alusel kujuneb ühine maailmavaade: kogu erinevus partei ja suguharu vahel seisneb viimase veresuguluses, mis muide ei ole välistatud partei juures selle tekkimise algpäevil. Partei võitlus võimu pärast ei erine millegi poolest suguharude ja klannide vahelisest võimuvõitlusest.

Ja kui ühe suguharu või ühe klanni poliitilist võimu tänapäeval taunitakse ning heidetakse kõrvale, siis sama võimatu on omaks võtta ning heaks kiita parteilist režiimi. Mõlemal juhul toimub areng ühes suunas ning ka tulemus on üks ja seesama. Parteidevaheline võitlus mõjub ühiskonnale niisama hukutavalt kui võitlus suguharude ja klannide vahel.

KLASS

Poliitiline klassisüsteem sarnaneb parteilise, suguharu- või klannisüsteemiga. Klass nagu partei, suguharu või klanngi allutab ühiskonna, kus ta valitseb. Klass on osa ühiskonnast ja sel osal on ühised huvid: veresugulus, ühine ideoloogia, kultuur, geograafiline ühtsus, elatustase.

Klassi, partei, suguharu, klanni tekkimise tingivad ühed ja samad asjaolud, mis viivad ühtede ning samade tulemusteni, see tähendab, nad tekivad, kuna veresugulus, ühised veendumused, elatustase, kultuur ning geograafiline ühtsus loovad ka ühtse kujutluse sellest, kuidas ühist eesmärki saavutada. Kui selline inimrühm vormub sotsiaalseks klassiks, parteiks, suguharuks või klanniks, kujuneb oma põhialuselt sotsiaalne instrument, mis hakkab tegutsema poliitiliste vahenditega antud rühma huvide ning ideede võidu nimel.

Igal juhul ei kujuta klass, partei, suguharu ega klann tervet rahvast, ta on ainult osa rahvast, selle vähemus. Kui klass, partei, suguharu või klann saab ühiskonnas võimule, tekib ses ühiskonnas diktaatorlik režiim. Samal ajal klasside või suguharude koalitsioon on eelistatavam parteide koalitsioonist, sest rahvas oma olemuselt on ju suguharude kooslus. Harva kohtab inimest, kes ei kuulu ühtegi suguharusse. Ka klassidesse jagunevad kõik inimesed, kogu rahvas. Mis puutub aga parteisse või parteidesse, siis neisse ei kuulu kaugeltki mitte kõik inimesed. Seega partei või parteide koalitsioon moodustab parteitu massi suhtes vähemuse. Tõelise demokraatia seisukohalt ei saa õigustada klassi, kes oma huvides rõhub teisi klasse, samuti ei saa õigustada parteid, kes oma huvide nimel rõhub teisi parteisid, suguharu, kes oma huvides rõhub teisi suguharusid, klanni, kes oma huvides rõhub teisi klanne. Lubada taolist ohjeldamatut teiste rõhumist

tähendab eirata demokraatia loogikat ning järgida võimu loogikat. Niisugune teguviis kujutab endast diktaatorlust, mis ei vasta kogu ühiskonna huvidele, sest ühiskonna ei moodusta ainult üks klass, üks suguharu, üks klann või ühe partei liikmed. Säärast teguviisi ei saa ega tohi õigustada. Mängus on üksnes klassi, suguharu, klanni, partei huvid, tähendab nende huvid, kes samastavad end kogu ühiskonnaga. Mainitud tegevus on suunatud põhiliselt nende ühiskonnaliikmete vastu, kes ei kuulu rõhuvasse parteisse, suguharru või klanni.

Parteidevahelisest võitlusest lõhestatud ühiskond sarnaneb ühiskonnaga, mida lõhestab suguharude- või klassidevaheline võitlus.

Partei, mis on loodud teatud klassi poolt, asendab järkjärgult seda klassi, edaspidi aga ka opositsioonis olevat klassi.

Saanud ühiskonna järglaseks, pärib klass antud ühiskonnale omased jooned. Näiteks töölisklass, allutanud endale teised klassid, personifitseerib endas kogu ühiskonda — hakkab kehastama selle materiaalset ja sotsiaalset baasi. Ajapikku hakkavad töölisklassi enda juures ilmnema jooned, mis on omased tema poolt rõhutud klassidele ning edaspidi läheb ta üle nende rõhutud klasside tüüpilistele positsioonidele, kuna tavaliselt võtab järglane üle jooned, mis on iseloomulikud tema eellastele. Nii et pikkamööda töölisklass ise muutub ühiskonnaks, millele on omased eelneva ühiskonna vastuolud. Algul tekivad ühiskonnas erinevused üksikisikute materiaalses ning vaimses tasemes, hiljem aga kujunevad ühiskonnas uued kihid, kes spontaanselt formeeruvad klassideks — nendeks samadeks klassideks, mis olid varem rõhutud. Võimuvõitlus algab otsast peale: iga erinev inimrühm, siis ühiskonnakiht, lõppude lõpuks uus klass püüavad haarata võimu.

Inimühiskonna materiaalne baas on ebastabiilne, sest oma olemuselt on ka see sotsiaalne. Valitsemisinstrument, mis toetub oma laadilt ühiskonna ühtsele materiaalsele baasile, võib mõni aeg arvatavasti püsida stabiilsena, niipea aga, kui ühtses materiaalses baasis tekivad uued materiaalsed ja sotsiaalsed ilmingud, stabiilsus kaob.

Iga ühiskond, kus toimub klassivõitlus, on kunagi minevikus olnud ühe klassi ühiskond, kus arenguseaduse paratamatus on sünnitanud omavahel võitlevad klassid.

Klass, kes võõrandab teise klassi omandi ning omistab selle, et hoida võimu oma käes, avastab, et see omand

avaldab temale samasugust mõju, nagu see varem oli avaldanud ühiskonnale tervikuna.

Kokkuvõte: katsed unifitseerida ühiskonna materiaalne baas, et lahendada riigijuhtimise probleem või selleks et lahendada võitlus ühe partei, klassi, suguvõsa või klanni kasuks, on nurjunud nagu ka katsed rahuldada masside huve nende esindajate valimise või nende arvamuse väljaselgitamise teel referendumi abil. Niisuguste katsete kordamine on ajaraiskamine ning rahvaste pilamine.

REFERENDUM

Referendum on demokraatia võltsimine. Need, kes ütlevad «jah», ning need, kes ütlevad «ei», tegelikult ei väljenda oma tahet, vaid on määratud tänapäeva demokraatia poolt vaikima. Nad võivad öelda ainult ühe sõna: «jah» või «ei». Referendum on diktaatorliku režiimi üks julmemaid ja halastamatumaid vorme. Sellel, kes ütleb «ei», peab olema võimalus põhjendada, miks ta ütles «ei», mitte aga «jah», ning sellel, kes ütles «jah», peab olema lubatud selgitada, miks ta ütles «jah», mitte aga «ei». Igaüks peab põhjendama oma heakskiitmise või hukkamõistmise soovi.

Niisiis, millist teed tuleks käia, et tõmmata alatiseks rist türannia ning diktatuuri ajastule?

Kuivõrd demokraatia kõigist probleemidest kõige keerukam on probleem valitsemisinstrumendist, mis leiab väljenduse parteide, klasside ning üksikisikute võitluses, ning kuivõrd sellised vahendid nagu valimised ja referendumid on välja mõeldud vaid selleks, et varjata äpardunud ponnistusi demokraatiaprobleemide lahendamisel, tuleb otsida uut valitsemisinstrumenti. Tuleb leida valitsemisinstrument, mis ei kutsuks esile konflikte ega esindaks ainult üht ühiskonna osa. Niisugune, mis poleks ei partei, klass, suguharu ega klann, vaid kogu rahvas tervikuna, mitte nn. esindus rahva nimel. EI MINGIT ESINDUST RAHVA NIMEL, ESINDUS ON PETTUS. Kui selline juhtimisinstrument õnnestuks luua, saaks probleemlahendus reaalseks ning inimkond tõmbaks igaveseks risti türanniale ja diktatuurile, seda asendaks rahvavõim.

Roheline Raamat esitab lõpliku lahenduse juhtimisprobleemile ning näitab inimestele üleminekuteed diktatuuri ajastult tõelise demokraatia ajastule.

Uue teooria aluseks on rahvavõim ilma ühegi esindamise vormita. Erinevalt muistsest armetust katsest teostada otsest demokraatiat, mis oli võimatu reaalselt juba seetõttu, et polnud veel rahva massiorganisatsioone, realiseerib uus teooria otsest demokraatiat plaanipäraselt ja edukalt.

RAHVAKONVERENTSID JA RAHVAKOMITEED

Rahvakonverentsideta ei ole demokraatiat

Rahva demokraatia teostamise ainsaks vahendiks on rahvakonverentsid. Kõik muud juhtimissüsteemid on ebademokraatlikud ja mis tahes praegusi juhtimissüsteeme tuleb pidada ebademokraatlikeks, kui nad ei pea kinni sellest juhtimisviisist. Rahvakonverentsid on rahvaste lõppeesmärk nende teel demokraatia poole.

Rahvakonverentsid ja rahvakomiteed on rahva demokraatia eest peetava võitluse lõpptulemus. Rahvakonverentsid ja rahvakomiteed pole fantaasiavili, vaid lõppkokkuvõte inimmõtte arengust, inimsoo kogemustest võitluses demokraatia eest.

Otsene demokraatia on ideaalne lahendus. Praktiliselt elluviiduna ei saa see enam olla vaidluste või lahkarvamuste objekt. Kuna kogu rahvas, ükskõik kui suur või väike ta arvuliselt ka on, ei saa kokku tulla, et uurida, arutada ning lahendada poliitilisi probleeme, on rahvad eemaldunud otsese demokraatia põhimõttest ja see on muutunud elukaugeks utoopiaks. Asemele on ilmunud mitmesugused teooriad valitsemisinstrumentidest nagu saadikutekogud, parteide koalitsioonid, referendumid. Nendega tõrjuti rahvas kõrvale otsesest poliitilisest tegevusest, jäeti ilma suveräänsusest, võim aga anti vahelduvate ning pidevalt vaenujalal olevate juhtimisinstrumentide kätte, alates üksikisikutest ning lõpetades klasside, klannide, suguharude, parlamentide ja parteidega. Roheline Raamat näitab konkreetses ja selges vormis teed otsese demokraatia juurde. Kuigi otsest demokraatiat pole saadud rakendada varem, on see kahtlemata juhtimise ideaalne meetod. Ja kuna nüüd kolmas ülemaailmne teooria esitab otsese demokraatia teostamise realistliku tee,

võib demokraatiaprobleemi kogu maailmas lõplikult lahendada. Rahvamassid peavad võitlema kõikide autoritaarsete valitsemisvormide hävitamise eest, nende vormide hävitamise eest, mida silmakirjalikult nimetatakse demokraatlikeks — olgu see parlamentide, klannide, suguharude, klasside valitsemine või ühe, kahe või mitme partei valitsemine.

Demokraatia juurde viib ainult üks tee ja sel on ainult üks teooria. Demokraatlikeks nimetatud valitsemisvormide rohkus ning erinevus ainult kinnitab nende ebademokraatlikkust. Rahvavõim väljendub ainult ühes vormis ning rahvavõimu teostada on võimalik ainult ühel viisil — rahvakonverentside ja rahvakomiteede loomise teel. Ilma rahvakonverentsideta ei saa olla demokraatiat, komiteed peavad tegutsema kõikjal.

Esiteks. Kogu rahvastik jaotatakse alamastme ehk algrahvakonverentsiks. Iga rahvakonverents valib oma sekretariaadi. Komiteedest luuakse rahvakonverentsid maakondades, s.o. juba laiemas ulatuses. Edasi. Algrahvakonverentsidesse koondunud massid valivad administratiivsed rahvakomiteed, nood asendavad riiklikku administratsiooni ning hakkavad juhtima ühiskonna kõiki majandusharusid. Ühiskonna majandusharusid juhtivad rahvakomiteed on vastutavad alamastme rahvakonverentsi ees, kes määravad komiteede poliitika ning kontrollivad täidesaatmist. Nõnda läheb juhtimine rahva kätte, saab teoks ka rahvakontroll, kaotab kehtivuse demokraatia vananenud definitsioon: DEMOKRAATIA ON RAHVA KONTROLL VALITSUSE ÜLE. Kehtima hakkab õige definitsioon: DEMOKRAATIA ON RAHVA ENESEKONTROLL.

Demokraatia on rahva enesekontroll

Kodanikud — rahvakonverentside liikmed — kuuluvad oma tegevusalalt ühiskonna erinevaisse rühmadesse ning kihtidesse. Seetõttu paralleelselt sellega, et nad on algrahvakonverentside või rahvakomiteede liikmed või nende juhtkonnas, tuleb neil luua oma kutsealakongressid.

Probleemid, mida arutavad rahvakonverentsid ja rahvakomiteed, töötatakse lõplikult välja Üleüldisel Rahvakongressil, millest võtavad osa rahvakonverentsid ja rahvakomiteede juhtivorganid. Üleüldine Rahvakongress tuleb kokku kord aastas ja selle otsused antakse üle rahvakonverentsidele ja rahvakomiteedele. Otsusi viivad ellu

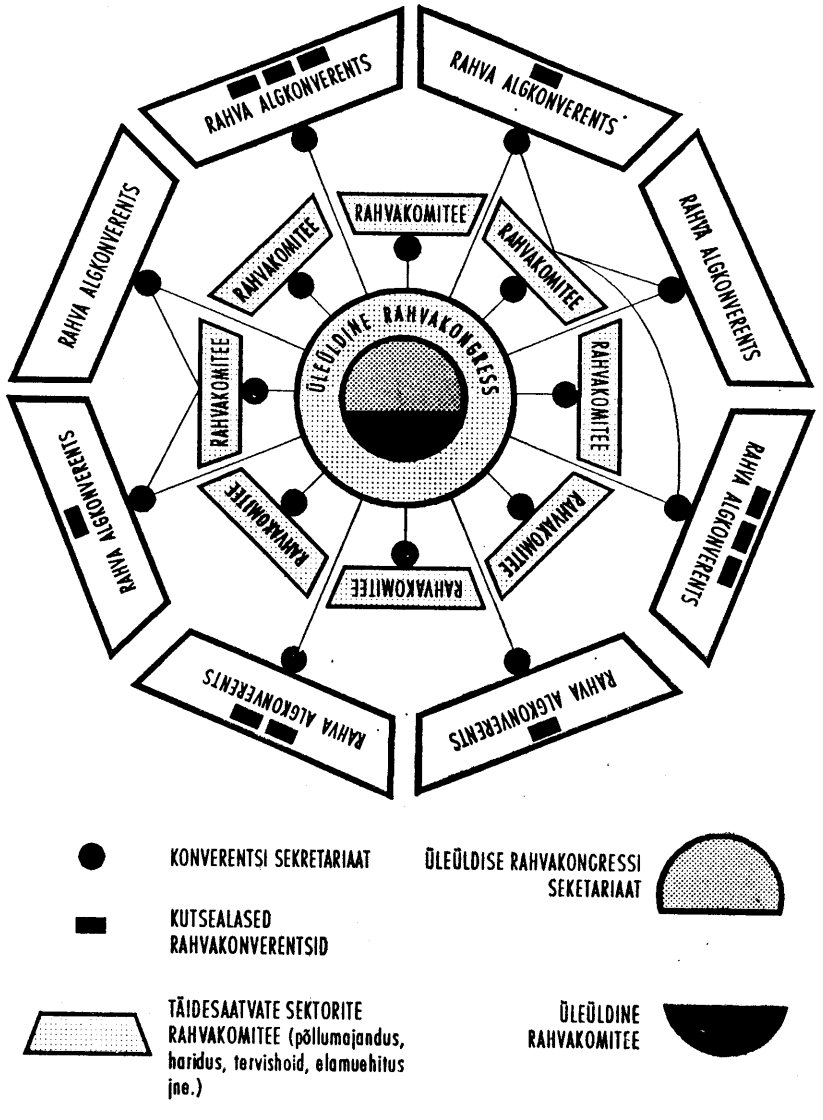

rahvakomiteed, seega algrahvakonverentside aruandealused. Üleüldine Rahvakongress ei ole üksikliikmete foorum, nagu seda on parlament, vaid rahvakonverentside ja rahvakomiteede foorum.

Nii lahendatakse loomulikul teel küsimus valitsemisinstrumendist ning tõmmatakse rist valitsemise diktaatorlikele vormidele. Valitsemisinstrumendiks saab rahvas ise. Demokraatiaprobleem kogu maailmas laheneb lõplikult ning jäädavalt.

ÜHISKONNASEADUS

Peale valitsemisinstrumendi probleemi on olemas veel üks probleem, mis on küll leidnud lahenduse ajaloo eri perioodidel, on aga lahendamata tänapäeva maailmas. See on seaduse probleem.

Ei ole õiguspärane ega demokraatlik usaldada ühiskonnaseaduse väljatöötamine komiteele või parlamendile. Niisama ebademokraatlik ning õiguspäratu on lubada, et ühiskonnaseadust võiks muuta mõni üksikisik, komitee või parlament.

Niisiis, mida kujutab endast ühiskonnaseadus. Kes loob selle? Milline on selle tähtsus demokraatiale?

Tõeliseks ühiskonnaseaduseks on kas tavad või religioon. Igasugused katsed sätestada ühiskonnaseadust neid lähtemomente arvestamata, on õigustühine ja ebaloogiline. Põhiseadus ei saa olla ühiskonnaseaduseks. Ühiskonnaseadus peab tuginema algallikaile, mis õigustaksid tema olemasolu. Vabaduse probleem tänapäeva ühiskonnas on tekkinud sellest, et ühiskonnaseaduseks on saanud põhiseadused, mis eranditult toetuvad diktaatorlikele valitsemisvahendeile, alates üksikisikust ning lõpetades parteiga. Selle tõendiks on erinevad põhiseadused, kuigi inimese vabadus on üks. Erinevuste põhjuseks on erinevused nende vaadetes, kelle käes on võim. Tänapäeva maailmas eksisteerivate režiimide nõrk koht on just vabaduse mõiste tõlgendamine. Meetod, mille abil valitsemisinstrumendid püüavad teostada oma võimu rahvaste üle, on kindlaks määratud põhiseaduses, ning inimesed peavad sellele alluma, kuigi põhiseadus ise on valitsemisinstrumendi veendumuste ning tujude sigitis.

Diktaatorlike valitsemisinstrumentide seadus asendab loomulikku seadust. Kuna inimese loodud seadus on asendanud loomulikku seadust, on kriteeriumid paigast nihkunud.

Inimene jääb kõikjal ja alati inimeseks nii oma füüsiliselt kujult kui ka tundeelult. Just seetõttu oli looduslik seadus loogiline oma inimlikus olemuses ühtse inimese jaoks. Hiljem aga põhiseadused kui inimese poolt loodud seadused lakkasid teda käsitamast kui oma inimlikus olemuses ühtset ning püsikestvat olendit. Säärase väära suhtumise ainsaks põhjuseks on võimuinstrumentide — olgu üksikisik, parlament, klass või partei — püüd valitseda rahvaste üle. Kui vahelduvad võimuinstrumendid, muudetakse tavaliselt ka põhiseadusi. Seega pole põhiseadus mitte looduslik seadus, vaid valitsemisinstrumendi voluntaristlik sünnitis, mis peab teenima selle instrumendi huve.

Vabadust ohustab asjaolu, et ühiskond on minetanud oma tõelise seaduse ja see on asendatud inimese loodud seadusega ainsa eesmärgiga, et valitsemisinstrumendid saaksid valitseda rahvamasse. Valitsemisviis tuleb viia vastavusse ühiskonnaseadusega, mitte vastupidi.

Järelikult ühiskonnaseadus ei vaja mingit koostamist või formuleerimist. Ühiskonnaseaduse tähtsus seisneb selles, et ainult see võib kindlaks määrata, mis on tõde ja mis on vale, mis on õige ja mis mitte, ning millised on ühiskonnaliikmete õigused ja kohustused. Vabadus on ohus, kui ühiskonnal puudub vankumatutele normidele rajatud püha seadus — normid —, mis ei kuulu muutmisele või parandamisele valitsemisinstrumentide tahtel. Enamgi, valitsemisinstrument ise on kohustatud järgima ühiskonnaseadust. Kuid kogu kaasaegses maailmas on olukord hoopis vastupidine. Rahvaid valitsetakse niisuguste seaduste põhjal, mida on loonud inimesed ja mida muudetakse ning tühistatakse vastavalt sellele, missugune valitsemisviis saab võimule. Üldrahvalikud referendumid põhiseaduse küsimuses pole kaugeltki alati efektiivsed, sest nõudes ainult ühesilbilist vastust «jah» või «ei», võltsivad nad demokraatiat. Rääkimata sellest, et rahvaid sunnitakse osa võtma referendumitest seadustega, mis on inimeste loodud. Referendumi läbiviimine põhiseaduse kohta ei tähenda seda, et põhiseadus saab ühiskonnaseaduseks, vaid ainult seda, et põhiseadus on referendumi objekt ja ei midagi enamat.

Ühiskonnaseadus on püsiv pärand, mitte üksnes praegu

elavate ühisvara. Sellepärast on põhiseaduse väljatöötamine ja kaasaegsetele referendumile esitamine omamoodi kometimäng.

Inimeste loodud seadustikud, mis põhinevad nende endi poolt väljatöötatud põhiseadustele, sisaldavad suure hulga karistusmääru. See asjaolu on peaaegu tundmatu tavandile: viimane kasutab mitte materiaalset, vaid moraalset karistust, mis ei alanda inimväärikust. Usund võtab omaks ning sulatab endasse tava. Suurem osa materiaalseid karistusmääru lükkab usund edasi viimse kohtupäevani, ja suurem osa ettekirjutusi esitatakse jutluse, õpetussõnade ning küsimustele vastamise näol. See on inimväärikusele kõige rohkem vastav seadus. Viivitamatut karistust näeb usund ette ainult äärmisel juhul — kui see on vajalik ühiskonna kaitseks.

Religioon sulatab endasse tavandi, tavand on aga rahva loomuliku elu väljendus. Järelikult kinnitab endasse tavandi lülitanud religioon loomulikku seadust. Seadusi, mis ei rajane usundile ja tavandile, loovad inimesed nimme inimeste vastu, seepärast on need õigustühised: need ei põhine loomulikul allikal — tavadel ja usundil.

KES VALVAB ÜHISKONNAELU ARENGUT?

Tekib küsimus: kes valvab selle üle, et õigeaegselt ennetada ühiskonna kõrvalekaldumist ühiskonnaseadusest? Demokraatia seisukohalt ei ole üksikul inimrühmal õigust ühiskonda kontrollida. ÜHISKOND KONTROLLIB ENNAST ISE. Ükskõik mis pretensioonid ükskõik kelle poolt — olgu see üksikisik või inimrühm — seaduse täitmise kontrollile on diktatuur. Kuivõrd demokraatia tähendab kogu ühiskonna vastutust, peab kontrolli teostama kogu ühiskond. See ongi demokraatia, mis viiakse ellu valitsemise demokraatliku instrumendi abil.

Viimane luuakse vastavuses ühiskonna organisatsioonilise struktuuriga, olgu need esmased rahvakongressid või rahvavalitsus rahvakomiteede näol ning lõpuks Üleüldine Rahvakongress, mis koondab ühte rahvakonverentside ja rahvakomiteede sekretariaadid. Vastavalt sellele teooriale on valitsemisinstrumendiks rahvas ise, järelikult ka rahvas ise kontrollib ennast. Nii viiakse ellu ühiskonna enesekontrolli seaduse täitmise üle.

KUIDAS TOIMIB ÜHISKOND SEADUSEST KÕRVALEKALDUMISE KORRAL?

Juhul kui rahvast valitseb diktaatorlik instrument — seda on aga kõik olemasolevad poliitilised režiimid —, jääb ühiskonnale ainult üks tee ühiskonnaseaduse täitmise tagamiseks — nimelt vägivald. See tähendab revolutsiooni olemasoleva valitsemisinstrumendi vastu. Vägivalda ja revolutsiooni, isegi kui need peegeldavad seaduse vastu protesteeriva ühiskonna tundeid, ei teosta mitte kogu ühiskond, vaid ainult need inimesed, kellel on julgust ja jaksu väljendada ühiskonna tahet. Kuid probleemi niisugune lahendamine avab tee diktatuurile, sest revolutsioonilise paratamatuse tõttu toob revolutsiooniline initsiatiiv võimu juurde mitte rahva, vaid teise valitsemisinstrumendi. Jälle tuleb võimu juurde diktaatorlik valitsemisinstrument. Pealegi on olemasoleva korra muutmine jõu abil ebademokraatlik aktsioon, kui ta ka tuleneks riigis valitsevast ebademokraatlikust situatsioonist. Ühiskond, mis siiamaani pöörleb selles suletud ringis, on mahajäänud ühiskond. Kus on siis väljapääs?

Väljapääs on selles, et rahvas ise, alates algrahvakonverentsist ning lõpetades Üleüldise Rahvakongressiga, peab saama valitsemisinstrumendiks, et kaoks riiklik administratsioon ja kehtima pääseksid rahvakomiteed, ja lõpuks, et Üleüldine Rahvakongress muutuks tõeliseks rahvakonvendiks, mis ühendab rahvakonverentsid ja rahvakomiteed.

Kui ka taolise süsteemi tingimustes rikutakse ühiskonnaseadust, tähendab see, et seadusest üleastumine on totaalne ning seda tuleb korrigeerida mitte jõu abil, vaid laiaulatuslike demokraatlike ümberkorraldamistega. Olukorra parandamise või muutmise viisi ei saa valida meelevaldselt. Paratamatult tuleneb see demokraatliku ühiskonna olemusest, kuna ülalmainitud situatsioonis ei eksisteeri ühiskonnast kõrgemalseisvaid organeid, kelle vastu võiks suunata vägivaldsed abinõud ning keda võiks teha vastutavaks ühiskonnaseadusest üleastumise eest.

AJAKIRJANDUS

Demokraatia pole rahva eneseväljendus, vaid rahvavõim

Iniimesel kui füüsilisel olendil peab olema vabadus eneseväljenduseks, isegi hullumeelsel on õigus vabalt väljendada oma hullumeelsust. Ka juriidilise isikuna on inimene vaba end väljendama. Esimesel juhul esindab inimene ainult iseennast, teisel juhul rühma füüsilisi isikuid, kes moodustavad juriidilise isiku. Ühiskond koosneb suurest hulgast füüsilistest ja juriidilistest isikutest. Kui füüsiline isik on hullumeelne, ei tähenda see, et ka ülejäänud ühiskonnaliikmed on hullumeelsed. Füüsiline isik väljendab ainult oma, juriidiline isik teatud inimrühma huvisid või arvamusi. Tubakat tootev või müüv kompanii väljendab ainult nende huve, kes on selle kompanii asutanud, see tähendab nende omi, kes on huvitatud tubaka tootmisest ning müümisest, kuigi tubakas on kahjulik inimese tervisele.

Ajakirjandus ei ole mitte ühe füüsilise või juriidilise isiku, vaid terve ühiskonna eneseväljendusvahend. Seepärast nii loogika kui ka demokraatia seisukohast ei saa ajakirjandus kuuluda ei füüsilisele ega juriidilisele isikule.

Ajaleht, mis kuulub ainult ühele isikule, väljendab ainult selle omaniku seisukohti. Väide, nagu esindaks see avalikku arvamust, on alusetu ja põhjendamatu, sest faktiliselt väljendab ajaleht ühe füüsilise isiku arvamust. Tõelise demokraatia seisukohalt on lubamatu, et üksikisiku valduses oleksid trüki- ning informatsioonivahendid. Samal ajal on tal loomulik õigus väljenduda ükskõik mil viisil, koguni kõige meeletumal, juhul kui ta ise on hullumeelne. Ajaleht, mille annab välja näiteks kaupmeeste ametiühing või kaubanduspalat, on ainult selle ühiskonnarühma huvide ja vaadete väljendaja, esindab ainult selle rühma seisukohti, mitte aga kogu ühiskonna oma. Täpselt samasugune lugu on ühiskonna teiste füüsiliste ning juriidiliste isikutega.

Demokraatlik ajakirjandus on see, mida annab välja rahvakomitee, kuhu on koondunud mitmesugused ühiskonnarühmitused. Ainult sel juhul väljendavad ajakirjandus ning teised informatsiooniallikad ühiskonna arvamust, saavad avaliku arvamuse ruuporiks. Ning sel juhul on ajakirjandus ja informatsiooniallikad tõeliselt demokraatlikud.

Kui arstide ametiühing annab välja ajalehte, siis selleks, et see tõeliselt esindaks ajalehte välja andvat organisatsiooni, peab see olema puhtmeditsiiniline. Sama kehtib ka teiste ühingute kohta. Füüsilisel isikul on õigus väljendada ainult iseennast. Tõelise demokraatia vaatevinklist on tal õigus esineda ainult enda nimel. See on nn. ajakirjanduse vabaduse probleemi radikaalne, demokraatlik lahendus. Tänapäeval kogu maailmas diskuteeritav ajakirjanduse vabaduse probleem on tingitud demokraatiaprobleemi lahendamatusest. Selle lahendus oleneb täielikult demokraatiakriisi ületamisest ühiskonnas tervikuna. Keerulise demokraatiaprobleemi ainus lahendus on kolmas ülemaailmne teooria.

* * *

Kolmas ülemaailmne teooria kinnitab, et demokraatlik süsteem kujutab endast tugevat ning monoliitset struktuuri, mille iga rakk omab kindlat tuge algrahvakonverentside, rahvakomiteede näol, kes kõik saavad kokku Üleüldise Rahvakongressi istungitel. Mingit muud tõeliselt demokraatliku ühiskonna kontseptsiooni ei saa olla.

Niisiis masside ajastu, mis hoogsalt asendab vabariikide ajastut, paneb imetlema ning innustab. Aga samavõrd energiliselt nagu see ajastu kuulutab ette masside tõelist vabadust ning täiuslikku vabanemist diktaatorlike valitsemisinstrumentide ikkest, hoiatab ta anarhia ja demagoogia ajastu võimaliku saabumise eest, juhul kui uus demokraatia — rahvavõim — muutub uuesti üksikisiku, klassi, suguharu, klanni või partei võimuks.

Selline on tõeline demokraatia teoreetilisest seisukohast vaadates. Praktiliselt aga valitsevad alati tugevad, see tähendab ühiskonna tugevaim osa.

Teine osa

MAJANDUSPROBLEEMI LAHENDAMINE

(Sotsialism)

KOLMANDA ÜLEMAAILMSE TEOORIA MAJANDUSLIK ASPEKT

Aegade jooksul on töö ja töötasustamise probleemi lahendamisel toimunud ajaloolise tähtsusega muudatused, nagu näiteks muudatused töötajate ja tööandjate, peremeeste ja tootjate vahekorras: tööpäeva pikkuse piiramine, ületunnitöötasu, mitmesugused ametipuhkused, töötasu alammäära fikseerimine, töötajate osavõtt juhtimisest ja tulude jaotamisest, meelevaldse vallandamise keelustamine, sotsiaalhoolekanne, streikimisõigus ning muugi tööseadustes sätestatu. Kõik ülalmainitu on seadusloome koostisosaks. Niisama tähtsad muudatused on toimunud omandi suhtes: sissetulekuid piiravad otsused ja eraomandit keelavad ning selle riigistamise seadused. Ent vaatamata neile muutustele, mille tähtsust majandusajaloos ei saa eitada, pole radikaalset lahendust veel ikka toimunud. Tänu meetmetele töötajate olukorra parandamiseks pole majandusprobleem enam nii terav kui varasematel aegadel, kuid ikka veel pole see leidnud lahendust nüüdismaailmas. Katsed lahendada omandiküsimust ei ole siiski lahendanud tootjate probleemi, kes on endiselt palgatöölised, vaatamata sellele, et omandi kõige konservatiivsemad vormid on vaheldunud kõige progressiivsematega ja et kasutusel on ka vahepealsed vormid.

Partnerid, mitte palgatöölised

Palju on tehtud ka töötasu osas, töölised on saavutanud hulga eeliseid, mis on kinnitatud seadustega ning kaitstud ametiühingute poolt. Tootjate raske olukord enne tööstusrevolutsiooni on nüüd muutunud kergemaks. Töölised, insenerpersonal ning administratiivametnikud on aja jooksul kätte võitnud õigusi, mille saavutamine näis varem olevat võimatu. Sellele kõigele vaatamata seisab majandusprobleem endiselt päevakorral.

Vaatamata töötasu osas rakendatud abinõudele, on need probleemid jäänud lahendamata. Vastavad meetmed

on olnud pigem silmakirjalikud reformistlikud katsed osutada teenet kui töötajate õiguste tõeline tunnistamine. Miks saavad töötajad tasu? Aga sellepärast, et nad võtavad osa tootmisprotsessist teiste huvides — nende huvides, kes on neid palganud toodangut andma. Järelikult nad ei kasuta enda toodetud saadusi, vaid on sunnitud loovutama need tasu eest. Õige oleks põhimõte: «Kes toodab, see ka tarbib.»

Palgatöötajad, kui suur ka ei oleks nende töötasu, on jäänud endiselt orjadeks.

Palgatöötaja on poolorjalikus sõltuvuses teda palganud peremehest. Enamgi — ta on ajutine ori, tema orjuse põhjuseks on töö, mille eest ta saab tasu tööandja käest, sõltumata sellest, kas tööandja on eraisik või riik.

Vaatamata omandi erinevatele vormidele — alates konservatiivsetest ja lõpetades progressiivsetega —, jäävad töötajad kõigi tänapäeval olemasolevate omandivormide juures suhetes eraomanikega või tootmisettevõtetega oma isiklike huvide seisukohast palgatöötajateks.

Ka riikliku sektori ettevõtted maksavad oma töötajatele palka ning pakuvad neile mitmesuguseid sotsiaalseid hüvesid, mis on võrreldavad almusega, millega «austavad» oma töötajaid rikkad eraettevõtete omanikud.

Arvamus, et kui eraettevõtete tulu omistavad nende omanikud, riiklikust omandist saadud tulu läheb aga ühiskonnale, sealhulgas ka töötajatele endile, on õige ainult juhul, kui arvestada kogu ühiskonna huve, mitte aga töötajate isiklikke huve. Kui oletada, et omandit monopoliseerinud poliitiline võim ei ole mitte ühe klassi, ühe partei või parteidebloki võim, ühe klanni, suguharu, perekonna, üksikisiku võim või saadikute esinduse võim, vaid üldrahvalik võim, see tähendab rahvavõim, mille rahvas realiseerib rahvakonverentside, rahvakomiteede kaudu, ka siis ei erine töötaja enda tarvete rahuldamiseks saadav tööpalk, kasumiosa või sotsiaalsed hüved sisuliselt millegi poolest sellest, mida saavad erasektori ettevõtete töötajad: nii ühed kui teised töötavad palga eest, olenemata sellest, kes on nende peremees.

Sellega siis need muutused, mille tagajärjel omand läks ühe käest teise kätte, ei lahendanud töötaja õiguse probleemi tema poolt loodavale tootele — ei ühiskonna kaudu, ei töötasu näol, kuna tootjad, vaatamata omandivormide muutmisele, jäid endiselt palgatööle.

Probleemi lõplik lahendus seisneb palgatöö kaotamises ning inimese vabastamises selle ikkest, tagasipöördumises loomulike reeglite juurde, mis määrasid inimeste suhteid enne klasside tekkimist, enne mitmesuguste inimese loodud valitsemisvormide ja seadusloome tekkimist. Loomulikud reeglid on inimestevaheliste suhete ainsaks kriteeriumiks, lätteks ning lähtepunktiks.

Loomulikud reeglid, mis on loomuliku, majandusliku tootmise elementide võrdsusele rajatud sotsialismi aluseks, tingisid enam-vähem võrdset loodussaaduste tarbimist inimeste poolt. Inimese ekspluateerimine inimese poolt, inimese püüe omastada rohkem, kui ta vajab, ei ole midagi muud, kui kõrvalekaldumine loomulikest reeglitest, degradeerimise algus ning taganemine inimühiskonna elu tervislikest normidest. See on ekspluataatorliku ühiskonna tekkimise algus. Inimühiskonna ajaloo jooksul eksisteerinud majandusliku tootmise tegurite analüüs kinnitab, et tootmise peamisteks elementideks on igal pool ja alati olnud tööobjekt, tootmisvahendid ja tootja. Võrdsuse loomulik reegel kõlab: iga tootmise element annab tootmisprotsessi oma osa ja kui kas või üks neist ära jätta, muutub tootmine võimatuks; iga element mängib tootmisprotsessis oma olulist osa, milleta protsess seiskuks.

Kuna kõik ülalmainitud elemendid on obligatoorsed, s. t. nad on tootmisprotsessi võrdväärsed partnerid, siis on igaühel neist ka võrdne õigus toodetavale saadusele. Ühe eelistamine teisele oleks vastuolus võrdsuse loomuliku reegliga, ühtede õiguste kuritahtlik rikkumine teiste poolt. Niisiis, sõltumata elementide arvust, igale neist kuulub oma osa. Kui tootmisprotsessis osalevad ainult kaks elementi, saab kumbki neist poole toodangust, kui neid elemente on kolm, saab igaüks tervikust kolmandiku jne.

Rakendades seda loomulikku reeglit kauge mineviku ja tänapäeva tegelikkuse analüüsiks, jõuame järeldusele: käsitsitöö ajastul osalesid tootmisprotsessis tooraine ja inimene-tootja. Hiljem said nende vahendajaiks tööriistad, mida inimene oma töös kasutama hakkas.

Alguses oli vahendajaks tööloom, hiljem, kui tööriistad muutusid täiuslikumaks, asendas töölooma masin. Ka tooraine muutus nii kvaliteedilt kui kvantiteedilt, lihtsate ja odavate toorainete asemel võeti kasutusele palju keerulisemad ja kallimad. Muutus ka inimene ise: ta käis läbi

pika tee lihttöölisest tehniku ning insenerini. Tohutut arvoed kvalifitseerimata töölisi asendas suhteliselt piiratud arv tehnikaspetsialiste.

Näeme, et kuigi aegade jooksul on tootmisprotsessi elemendid muutunud nii kvalitatiivselt kui kvantitatiivselt, on nende roll ja osatähtsus tootmisprotsessis jäänud endiseks. Näiteks rauamaaki, mis iidsetest aegadest meie päevini on olnud üheks tootmise elemendiks, töödeldi alguses kõige primitiivsemalt, hiljem hakkas sepp käsitsi rauast tegema nuga, kirvest, noolt jne. Praegu aga töödeldakse rauamaaki kõrgahjus, seejärel valmistavad insenerid ja tehnikud saadud metallist treipinke, mootoreid, transpordivahendeid. Hobust, muula, kaamelit ja teisi tööloomi on asendanud hiigelmasinad ja hiigeltehased. Ja kui varem valmistati primitiivseid tööriistu, siis nüüd toodetakse kõige keerukamaid tehnilisi seadmeid. Kuid vaatamata neile suurtele muudatustele, on tootmise loomulikud tegurid sisuliselt endised. Tootmise elementide sisuline muutmatus näitab veenvalt, et loomulik reegel on põhialuseks, millest tuleb lähtuda majandusprobleemi lõplikul lahendamisel. Kõik endised katsed kukkusid läbi seetõttu, et ei arvestatud neid reegleid.

Varasemad ajaloolised kontseptsioonid on vaadelnud majandusprobleemi ainult ühest aspektist, nimelt tootmise ühte elementi — töölise õigust töötasule — ega uurinud peamist probleemi, tootmisprobleemi. Seega on tänapäeva majanduslike süsteemide peamiseks tähelepanuobjektiks töötasusüsteem, mis jätab töötaja ilma igasugusest õigusest tema poolt toodetavale toodangule, sõltumata sellest, kas tööprotsess toimub ühiskonna või eraomaniku kasuks.

Tööstusettevõte funktsioneerib tänu tööobjekti, masinate ja tööliste olemasolule. Tootmisprotsessi sisuks on, et töölised kasutavad tehase masinaid algmaterjali töötlemiseks. Tarbimiseks mõeldud toode läbib eelnevalt mitu tootmisoperatsiooni, mis oleks võimatu ilma tooraine, tehase ja töölisteta. Sest kui poleks algmaterjali, poleks tehasel ka midagi töödelda, poleks aga tehast, ei saaks algmaterjali töödelda. Kui poleks tootjat, ei saaks tehas töötada. Tähendab, kõik kolm elementi on tootmisprotsessis võrdselt vajalikud, iga element eraldi ei saa tagada kogu tootmisprotsessi, nagu ei saa seda tagada ainult kaks elementi kolmest. Just seepärast eeldab loomulik reegel kõigi kolme elemendi võrdsust tootmisprotsessis.

Teisisõnu, tehases toodetud toodang tuleb jagada kolmeks osaks. Iga tootmiselement saab oma osa.

Kõik ülalöeldu kehtib ka põllumajandusliku tootmise kohta, kus osalevad kaks elementi: inimene ja maa. Kolmas element puudub. Tööprotsess toimub siin analoogiliselt käsitöödusliku tootmisega. Antud juhul toodang jaotatakse kahe tööprotsessist osavõtva elemendi vahel. Kui kasutusele võetakse masinad või mõned teised tööriistad, tuleb saadud toode jagada kolme elemendi vahel (maa, põllumees, tootmisvahendid). Sellele on rajatud sotsialistlik kord, kus kõik tootmisprotsessid on allutatud antud loomulikule reeglile.

Töölised on toodangu tootjad. Me nimetame töölised tootjateks, sest sõnad «töölised», «töötajad» ei vasta enam nende reaalsele sisule. Põhjus on selles, et töölised muutuvad selle sõna traditsioonilises mõttes üha enam nii kvantiteedilt kui ka kvaliteedilt. Teaduse ja tehnika arenguga kahaneb töölisklass pidevalt. Kui enne mõne toote valmistamine nõudis mitme töölise pingutusi, teeb seda masin nüüd silmapilkselt, kusjuures tööliste väiksema arvuga. Toimub tööjõu arvuline muutumine. Masinal töötamine ei nõua niivõrd kehalist jõudu kui tehnilisi teadmisi. See aga tähendab tööjõu kvalitatiivset muutust.

Tootmiselemendiks on üksnes tootev jõud. Varem arvukas ja harimatu töölismass muutub ühiskonna arenedes tehnikute, inseneride ja teadlaste kitsamaks ringiks. Seoses sellega kaovad tööliste ametiühingud ja neid asendavad inseneride ja tehnikute ametiühingud. Teaduslik progress ise tingib harimatuse kadumist. Pidevas arenguprotsessis on lihttööline ajutine, pikkamööda hajuv nähtus, kuid ka uues kvaliteedis jääb inimene tootmisprotsessi üheks elemendiks.

Vajaduste rahuldamine eeldab vabadust

VAJADUSED. Inimese vabadus pole täielik, kui tema vajaduste üle otsustavad teised. Vajadus rahuldada oma tarbeid võib viia inimese orjastamisele teiste inimeste poolt, elutarbed tingivad ka ekspluateerimise. Vajaduste rahuldamine on reaalne probleem ja kui inimene ise ei saa otsustada oma tarvete üle, tekib võitlus.

Elamu on elaniku omand

ELAMU on üksikisiku ja perekonna peamine vajadus, seepärast peab see kuuluma inimesele endale. Tasuta või tasu eest võõras majas elav inimene ei saa olla vaba. Riigi

jõupingutused lahendada elamuprobleemi ei lahenda seda kunagi, sest nad ei näe ette selle radikaalset ja lõplikku lahendust, seda, et igal inimesel oleks isiklik elamu. Tavaliselt nii era- kui ka ühiskondlikus sektoris on tegeldud ainult sellega, kas tõsta, alandada või normeerida elamumaksu. Sotsialistlikus ühiskonnas on lubamatu, et mingi organ, sealhulgas ühiskond, käsutaks inimeste eluvajadusi. Kellelgi ei ole õigust ehitada elamut, mille pindala ületab inimese ja tema pärijate vajadusi, et siis see, mis üle jääb, üürile anda. Elamute rajamine rentimise eesmärgil ohustab teiste inimeste eluvajadusi. Vajaduste rahuldamine nõuab aga vabadust.

ELATUSVAHENDID on inimese üks elulisi probleeme. Sotsialistlikus ühiskonnas pole palgatöölisi, on vaid partnerid, seega on lubamatu, et elatusvahendid makstaks inimesele tasu näol mingi asutuse poolt või kellegi almusena. Sotsialistlikus ühiskonnas pole elatusvahendid tasu kellegi teise jaoks tehtud toodangu eest, vaid kas inimese isiklik omand ja ta ise otsustab, kuidas sellega ümber käia, et oma vajadusi rahuldada, või on see tema osa tootmises, mille üheks põhielemendiks on ta ise.

LIIKLUSVAHENDID on samuti olulised üksikisiku ja perekonna jaoks. Inimese liiklusvahend ei tohi kuuluda kellelegi teisele. Sotsialistlikus ühiskonnas ei ole ühelgi üksikisikul või asutusel õigust liiklusvahendeile nende rentimiseks. See oleks kallalekippumine teiste tarbimisõigustele. MAA ei ole kellegi omand. Kuid igaühel on õigus kasutada maad enda ja oma pärijate elu jooksul isiklike vajaduste rahuldamiseks. Ta peab aga ise maad harima või seda karjamaaks kasutama ilma võõra tasulise või tasuta tööjõuta. Kui lubada maad eravalduseks, siis kehtib see luba ainult antud inimese elu jooksul. Aja jooksul maakasutajad muutuvad, muutub nende tegevus, tervis ja olme. Maa jääb aga alati püsiväärtuseks.

Uue sotsialistliku korra eesmärgiks on luua õnnelik ühiskond, niisugune, kes on õnnelik oma vabaduse tõttu. Võimalik on see ainult inimese materiaalsete ja vaimsete vajaduste rahuldamise korral ning tingimusel, et seda keegi ei kontrolliks ega takistaks.

Vajaduste rahuldamine peab toimuma orjastamisest ja ekspluateerimisest vabas õhkkonnas, vastasel korral oleks see vastuolus uue, sotsialistliku ühiskonna eesmärkidega.

Uues ühiskonnas töötab inimene oma vajaduste tarbeks kas isiklikus sektoris või sotsialistlikus ettevõttes,

tehases, olles seal tootmispartner või teenindaja. Viimasel juhul rahuldab tema materiaalseid vajadusi ühiskond.

Uue, sotsialistliku ühiskonna tingimustes tähendab majanduslik tegevus tootvat tööd materiaalsete vajaduste rahuldamiseks ja ei mingil juhul tööd, mis ei loo mingeid väärtusi, või tööd, mille eesmärgiks on lisakasu inimese vajadusi ületava varanduse kogumiseks. See on lubamatu uute, sotsialistlike põhimõtete järgi.

Üksikisikute majandusliku tegevuse õiguspäraseks sihiks saab olla ainult nende isiklike vajaduste rahuldamine, sest maailmaressursid on vähemalt igal antud perioodil piiratud, nagu on piiratud ka iga ühiskonna rikkused. Seepärast ei ole kellelgi õigust seada oma majandusliku tegevuse eesmärgiks omandada need rikkused suuremas mahus, kui isiklikud vajadused nõuaksid, sest ülejääk kuulub õigusega teistele. Inimene tohib rikkusi koguda üksnes oma vajaduste piiramise teel, mitte aga teiste inimeste töö või vajaduste arvel. Kui lubada majanduslikku tegevust ulatuses, mis ületab inimese isiklikke vajadusi, siis seejuures saadud liigne osa ei lase teistel oma vajadusi rahuldada.

Püüd omastada ühiskonna varast endale osa, mis ületab isiklikke vajadusi, kujutab endast kuritahtlikku kallalekippumist teise inimese vajadustele.

Eratootmise ohjeldamata püüd koguda varandust üle oma vajaduste, teiste inimeste töö piiramata kasutamine oma vajaduste rahuldamiseks või millegi ülemäärase ahmimine, teiste inimeste kasutamine oma vajaduste rahuldamiseks ning varanduse kuhjamine teiste vajaduste arvel — see ongi ekspluateerimine.

Palgatöö ei ole üksnes orjus, nagu juba ülalpool öeldud, vaid ka töö, millel puudub stiimul, sest tootja pole sel juhul võrdväärne partner, vaid palgatööline.

Inimene, kes töötab oma isiklikus sektoris, suhtub tootmisse kahtlemata kohusetruult. Teda stimuleerib teadmine, et ta teab, et saadud toodang võimaldab tal rahuldada oma materiaalseid vajadusi. Niisugused stiimulid puuduvad palgatöölisel.

Olgu tegemist teenus- või tootmissfääriga, palgatöö ei suuda kunagi lahendada tootmise suurendamise või täiustamise probleeme, talle on iseloomulik krooniline langus, sest ta sõltub palgatööliste tööst.

Toome mõned näited palgatöö ja tasuta töö kasutamisest ühiskondlikus ja erasektoris.

Esimene näide.

1. Töötaja toodab kümme õuna ühiskonna jaoks; osavõtu eest tootmisest annab ühiskond talle ühe õuna, mis täielikult rahuldab tema vajadusi.

2. Töötaja toodab kümme õuna ühiskonna jaoks; osavõtu eest tootmisest eraldab ühiskond talle ühe õuna, mis ei rahulda tema vajadusi.

Teine näide.

Töötaja toodab kümme õuna teise inimese jaoks ja saab selle eest palka, mis on ühe õuna hinnast väiksem.

Kolmas näide.

Töötaja toodab kümme õuna enda jaoks.

Järeldused.

Esimesel juhul (1.) töötaja ei hakka tõstma oma tööviljakust, sest kuidas ta ka ei töötaks, saab ta ainult ühe õuna, mis rahuldab tema vajadusi. Seepärast on ühiskonna heaks töötav inimene tahes või tahtmata alati passiivne.

Esimesel juhul (2.) ei ole töötaja tootmisest huvitatud, sest töötades ühiskonna heaks, ta ei saa rahuldada oma isiklikke vajadusi. Ta töötab ilma mingisuguse stiimulita, sest ta on sunnitud alluma antud ühiskonnas eksisteerivatele töötingimustele. Sellises olukorras on kõik ühiskonnaliikmed.

Teisel juhul töötaja on huvitatud üksnes tasust, mitte tootmisest. Kuna see tasu ei võimalda tal oma vajaduste rahuldamist, hakkab ta otsima uut peremeest, kellele oma töö kallimalt müüa, või on ta sunnitud edasi töötama, et ellu jääda.

Ja ainult kolmandal juhul on tegemist näitega, kus töötaja ei tööta mitte passiivselt ega sundkorras.

Kuna sotsialistlikus ühiskonnas on välistatud inimese isiklikke vajadusi ületav eratootmine ega ole ka lubatud ühtede vajaduste rahuldamine teiste arvel või teiste vahendusel, ja kuna sotsialistlikud ettevõtted töötavad ühiskonna kui terviku vajaduste rahuldamiseks, siis illustreerib kolmas näide normaalset majanduslikku tootmist.

Aga tootmisprotsess jätkub alati ka kõige ebasoodsamates tingimustes, sest töötaja peab endal hinge sees hoidma. Seda tõendab fakt, et kapitalimaailmas tootmissaadus suureneb ning koondub rühma eraomanike kätte, kes ise tööd ei tee, vaid ekspluateerivad töötajaid. Viimased on sunnitud tootmisest osa võtma, et ellu jääda.

Roheline Raamat lahendab materiaalse tootmise probleemid ja näitab ka, kuidas üleüldse leida lahendusteid ühiskonnaprobleemidele, et inimene lõplikult vabastada materiaalsest ja vaimsest sunnismaisusest ning saavutada üldine õnn.

Teised näited.

Oletame, et ühiskonna varandus koosneb kümnest tinglikust ühikust, ka rahvaarv võrdub kümnega. Sel juhul on igal elanikul õigus ühele kümnendikule ühiskonna varast. Kui aga mingi arv ühiskonna liikmeist saab rohkem, jäävad teised hoopis ilma, sest nende osa ühiskonna varandusest võtavad teised endale. Just seepärast jaguneb ekspluataatorlik ühiskond rikasteks ja vaesteks.

Oletame nüüd, et igaüks viiest antud ühiskonna liikmest omastab kaks osa ühiskonna varandusest. Siis ei jää ülejäänud viiele midagi, s. t. et 50% ühiskonna liikmeist jäävad ilma sellest ühiskonna varast, millele neil on õigus. Esimene viisik omandab teise viisiku seadusliku osa.

Kui iga ühiskonnaliikme vajadusteks jagub ühest ühiskonna rikkuse ühikust, järelikult see, kelle osa on ühest ühikust suurem, on omastanud selle enda rikastamiseks. Rikastumine on aga võimalik ainult teiste vajaduste arvel, teiste osa omastamise teel. See aga on vargus ja röövimine, veel enamgi, see on seadustatud röövimine, mis tuleneb antud ühiskonna julmadest ekspluataatorlikest seadustest.

Vajadusi ületav jääk peab kuuluma kõigile ühiskonnaliikmetele. Igal üksikisikul on õigus koguda varandust ainult iseenda vajaduste arvel. Varanduse kogumine teiste vajaduste arvel on ühiskonna omandi kuritahtlik omastamine.

Tublide töötajate meisterlikkus ja hoolsus ei õigusta pretendeerimist võõrale osale, kuid neid omadusi võib edukalt kasutada oma vajaduste rahuldamiseks ning nende abil koguda varandust isiklike vajaduste arvel. Töövõimetud ja puuetega inimesed peavad saama ühiskonna varast tervete inimestega võrdväärse osa.

Ühiskondlikku vara võib võrrelda varustusasutusega või toidulaoga, kust iga päev teatud hulk inimesi saaks toiduaineid sel määral, et see rahuldaks nende igapäevaseid vajadusi. Igal inimesel on õigus panna osa saadust kõrvale, s. t. kasutades oma oskusi ja võimalusi tarbida oma soovi kohaselt, ülejääk aga jätta tagavaraks. See,

kes oma võimeid mängu pannes püüab omastada ühiskondlikust laost rohkem, kui talle vaja, on kahtlemata varas ja petis. Püüdes oma võimete ja osavuse abil ühisest rikkusest omandada üle oma tarvete, pretendeerib ta ühiskondlikule varale, mida antud juhul on võrreldud laoga.

Ühiskondliku vara jaotamisel ei luba uus, sotsialistlik ühiskond vahet teha ühiskonna eri liikmete vahel. Teeninduses töötavad inimesed saavad osa ühiskondlikust rikkusest vastavalt nende tööle. Igaühe osa vastab tema poolt osutatud ühiskondlike teenete määrale.

Seega siis on meil tegemist uue kogemusega, mis tugineb mineviku suurepärastele kogemustele ja kroonib võitlust täieliku vabanemise ning õnne eest, võitlust, mille eesmärgiks on olnud inimese vajaduste rahuldamine, vabanemine ekspluateerimisest. Uus kogemus teeb lõpu omavolile, tagab ühiskondliku vara õiglase jaotamise, sest iga inimene teeb ise tööd oma vajaduste rahuldamiseks ega sunni teisi enda kasuks töötama, ei püüa omastada teistele vajalikku.

Niisugune on teooria inimeste vajaduste vabastamisest inimese enda täieliku vabanemise nimel.

Uus, sotsialistlik ühiskond pole seega midagi muud kui maailmas valitsevate ebaõiglaste vahekordade dialektika seaduspärane tagajärg. Uue ühiskonna põhialuseks on isiklik omand, mis peab rahuldama inimeste isiklikke vajadusi ja on saadud teisi inimesi ekspluateerimata, ning sotsialistlik omand, kus tootjad on võrdväärsed partnerid. Sotsialistlik omand asendab eraomandit, mis tugineb palgatööliste tööle, kellel pole mingit õigust nende poolt toodetule.

Majaperemees, kus inimene asub, liiklusvahendid, mida ta kasutab, eksisteerimiseks vajalikud elatusvahendid piiravad inimese vabadust osaliselt või täielikult. Inimene aga peab olema vaba ja selleks peab ta ise korraldama oma vajadusi.

See, kes käsutab teise inimese vajadusi, käsutab ka teda ennast, ekspluateerib teda ja mõnikord, vaatamata seadustele, ka orjastab.

Inimese peamiste isiklike materiaalsete vajaduste rahuldamiseks vajalikud vahendid, alates riietest ja söögist ning lõpetades liiklusvahendite ja eluasemega, on tema isiklik puutumata omand. Mingisugust rentimist ei tohi siin olla. Eluliste vahendite rentimine annab nende

omanikule, olgu see kas või ühiskond ise, võimaluse sekkuda võõrasse isiklikku ellu, omatahtsi otsustada võõraste inimeste vajaduste üle, seega ka tema vabaduse üle, jättes ta ilma õnnest. Nõnda on rõiva peremehel voli võtta see tänaval teise inimese seljast ära ning jätta ta alasti, liiklusvahendi omanikul on õigus sõiduki kasutajat ristmikul sellest välja ajada, majaperemees võib üürniku korterist ilma jätta.

Asjatu oleks ka katse reguleerida inimese esmavajadusi juriidiliste, administratiivsete ja muude normidega, sest nende vajaduste rahuldamine on ühiskonna vankumatu põhialus, mille määravad loodusseadused.

Sotsialistliku ühiskonna eesmärgiks on õnnelik inimene, õnnelik saab aga olla üksnes majanduslikult ja vaimselt vabana. Vabaduse saavutamine omakorda sõltub aga inimese vabadusest korraldada oma isiklike vajaduste rahuldamist ning sellest, kuivõrd on talle see püha vabadus kindlustatud. Seega peavad isiklike vajaduste rahuldamise vahendid kuuluma inimesele endale ja keegi ei tohi neid õigusi ohustada. Vastasel korral muutub inimene rahutuks, ta ei suuda õnnelik olla, ta kaotab oma vabaduse, sest on pidevalt hirmul, et keegi väljaspoolt võib tema põhilisi eluvajadusi ohustada. Nüüdisaegsete ühiskondade üleminek palgatöö põhimõttelt võrdväärse partnerluse põhimõttele on paratamatu, see on tänapäeva maailmas eksisteerivate majanduskontseptsioonide lepitamatuse dialektiline järeldus, ülekohtuste, palgatööst sõltuvate vastastikuste suhete paratamatu ja seaduspärane lõpptulemus.

Kapitalimaailmas aina tugevnevad tööliste ametiühingud on suutelised muutma kapitalistlikku ühiskonda palgatöö ühiskonnast võrdväärse partnerluse ühiskonnaks.

Sotsialistliku revolutsiooni võimalikkus tekib siis, kui tootjad hakkavad nõudma endale toodangust oma osa. Sel juhul seavad nad streikide eesmärgiks mitte töötasu tõstmise, vaid võimaluse osaleda toodangu jaotamises. Rohelises Raamatus avaldatakse põhjendatud veendumust, et varem või hiljem see toimub.

Viimaseks sammuks inimühiskonna arengu teel saab olema uue, sotsialistliku ühiskonna see faas, kus lõplikult kaovad kasum ja raha, kui kogu ühiskond muutub tootvaks ühiskonnaks, tootmine aga rahuldab täielikult kõigi ühiskonnaliikmete materiaalsed vajadused. Sel lõppfaasil kasum kaob iseenesest, tähendab kaob ka raha.

Kasumi kaotamises seisnebki küsimuse lõplik lahendus. Kuna kasum on majandusliku arengu hoovaks, ei saa teda ära muuta administratiivsel teel, ta kaob ise sotsialistliku tootmise arengu ja kogu ühiskonna ning iga ta liikme materiaalsete vajaduste rahuldamise protsessis. Lõppkokkuvõttes kasumi kadumisele viib tootev töö, mida tehakse kasumi suurendamise nimel.

Kodu teenindavad need, kes seal elavad

MAJATEENIJA. Majateenija olukord tänapäeva ühiskonnas on orjalik, sõltumata sellest, kas ta töötab tasu eest või tasuta. Ta on uusaegne ori. Uues, sotsialistlikus ühiskonnas toimub tootmine mitte töötasu, vaid partnerluse alusel, kuid majateenija jääb väljaspoole loomulike sotsialistlike seaduste sfääri. On ju majateenija hõivatud tööga mitte tootmises, vaid teenindamise valdkonnas, kus ei toodeta materiaalseid hüvesid, mis vastavalt sotsialistlikule loomulikule seadusele kuuluvad jagamisele võrdsetes osades. Seetõttu peavad majateenijad tegema tööd palga eest, äärmisel juhul koguni tasuta.

Kui palgatöölised on seetõttu, et töötavad tasu eest, omamoodi orjad, siis majateenijad seisavad mitmesuguste majandusasutuste ning ettevõtete palgatöölistest veelgi madalamal. Esmajoones tuleb nad vabastada palgatööühiskonna orjusest.

Majateenija kui ühiskondlik nähtus on tulnud orjade asemele. Kolmas ülemaailmne teooria juhatab rahvahulkadele teed, kuidas täielikult vabaneda rõhumise ikkest, kurnamisest, poliitilisest ja majanduslikust meelevallast, et rajada kõiki inimesi ühendav ühiskond, ühiskond, kus kõik inimesed on vabad, on võrdsete õigustega võimule, rikkusele ja relvile. Kõike seda lõpliku ja täieliku vabaduse võidu nimel.

Roheline Raamat juhatab palgatööliste ja majateenijate massidele teed vabanemiseks inimese vabaduse nimel. Tuleb võidelda majateenijate vabastamise eest orjuseikkest, et neist saaksid materiaalse tootmise valdkonnas töötajate partnerid. Elamut peavad teenindama selle elanikud. Juhul kui väljaspoolne abi on siiski paratamatu, ärgu tehku kodutööd mitte tasulised või palgata majateenijad, vaid töötajad, kellel on õigus tõusta ametiredelil ja kellel on samasugused sotsiaalsed ning materiaalsed garantiid nagu teistelgi ühiskondliku teenindamise valdkonnas töötajail.

Kolmas osa

KOLMANDA ÜLEMAAILMSE TEOORIA SOTSIAALNE BAAS

KOLMANDA ÜLEMAAILMSE TEOORIA SOTSIAALNE BAAS

Sotsiaalne, rahvuslik tegur on inimajaloo üks tõukejõudusid. Ajaloolise arengu põhialuseks on ühiskondlik side, mis loob inimühendusi, alates perekonnast suguharu ja rahvuseni välja.

AJALOOKANGELASED ON NEED, KES OHVERDAVAD END ÜHISE EESMÄRGI HEAKS. Muud määrangut ei saa olla. Küsimus on selles, mis eesmärk see on? Nemad kui isiksused ohverdavad end teiste eest. Aga kes on need teised? Teised on nendega seotud inimesed. Isiksuse side kollektiiviga on ühiskondlik side, s. t. inimestevaheline side. Rahvusliku ühtsuse aluseks on rahvuslik eneseteadvus, järelikult on need probleemid rahvuslikud probleemid.

Rahvuslik side on oma olemuselt ühiskondlik, s. t. ta seob inimühtsusi. Sõnad «ühiskondlik» ja «ühtsus» on tuletatud samast tüvest, ühest tüvest tulenevad ka sõnad «rahvuslik» ja «rahvus». Järelikult rahvuslik side on see side, mis seob inimesed kui rahvuse osakesed omavahel. Seetõttu on ühiskondlik side ka rahvuslik side, sest, olenemata suurusest, eeldab ühtsus teatud rahvuslikku tervikut, rahvus aga on ühtne.

Me ei tungi siin mõiste «ühtsus» detailidesse ega vaatle seda kui ajutist nähtust, mis on sõltumatu rahvuslikest seoseist tema liikmete vahel. Vastupidi, «ühtsuse» all me mõistame püsivat nähtust, mida määratlevad rahvuslikud sidemed.

Kõik mineviku liikumised on alati olnud massilised, s. t. kollektiivsed, antud ühtsuse liikmete võitlus enda huvide eest, et saavutada sõltumatus teisest ühtsusest, et mõlemad saaksid olla iseseisvad ühiskondlikud moodustised. Inimühtsuste väljaastumised peetakse alati sõltu-

matuse eest: rõhutud või õiguseta ühtsus püüdleb eneseja aatamisele, vabanemisele teise ühtsuse sõltuvusest. Mis aga puutub võitlusse võimu pärast, siis toimub see, nagu on näidatud Rohelise Raamatu esimeses osas (kolmanda ülemaailmse teooria poliitiline aspekt), mitmel tasandil ühtsuse enda sees kuni perekonnani välja. Ühtsuse liikumine on teatud inimkoosluse liikumine oma huvide nimel, sest iga ühtsus omaette, olenevalt loomulikust arenguprotsessist, on ühtne, tal on ühesugused ühiskondlikud vajadused, õigused, nõudmised ja eesmärgid ei ole mitte individuaalsed, vaid ühised selle inimühtsuse jaoks, mis on tekkinud rahvuslikul pinnal. Seepärast nimetataksegi neid liikumisi rahvuslikeks. Meie ajastu rahvuslikud vabastusliikumised on ühiskondlikud liikumised. Nad ei lakka enne, kui kõik rahvuslikud ühtsused on vabanenud teise ühtsuse ülemvõimust. See tähendab, et praegu elab maailm läbi ajaloolise protsessi üht tavalist perioodi — rahvusliku võitluse perioodi rahvusliku eneseteadvuse võidu nimel.

Säärane on tõde inimühiskonnast. See on sotsiaalne tõde. Teisisõnu, ajaloo liikumise aluseks on rahvuslik võitlus, ühiskondlik võitlus. Rahvuslik võitlus on kõige algpõhjuseks ning aluseks, see on inimkoosluse olemus, rahvusliku ühtsuse olemuse orgaaniline osa. Enamgi, kuuludes elu enda olemusse, on ta arengu võimsamaid tegureid. Ka kõik teised elusolendid peale inimese elavad ühtsustena, ühtsus on elusolendite maailmas eksisteerimise alus. Rahvuslik eneseteadvus on rahvuse säilimise alus. Rahvusliku eneseteadvuse kaotanud rahvused on määratud hukkumisele. Rahvusvähemuste probleem, üks tänapäeva maailma poliitilisi probleeme, on loomult sotsiaalne, sest et vähemusrahvad on need, kes on minetanud rahvusliku eneseteadvuse ning sellega oma olemasolu põhialused läbi raiunud. Ühiskondlik tegur on elu ja kogu eksisteerimise ning järelikult ka rahvusliku ühtsuse loomulikuks ja autonoomseks tõukejõuks, tagades selle olemasolu.

Rahvuslikku eneseteadvust inimese, kõige elava maailmas võib võrrelda raskusjõuga elutu looduse ja taevakehade maailmas. Kui Päike kaotaks oma raskusjõu, hajuksid teda moodustavad gaasid ümbritsevasse maailmaruumi ja Päike lakkaks olemast. Päikese olemasolu aluseks on gaaside monoliitsus. Seega siis on eksistentsi

aluseks ühinemine. Inimeste maailmas on igasuguse koosluse tekkimise aluseks ühiskondlik tegur, s. o. rahvuslik eneseteadvus. Kooslused võitlevad rahvusliku ühinemise eest just seepärast, et näevad selles enda olemasolu panti.

Rahvuslik eneseteadvus kui ühiskondlik side õhutab rahvuskooslust spontaanselt enesesäilitamisele, nagu ka raskustung spontaanselt säilitab füüsilise keha, hoides tema osakesi tuuma ümber koos. Osakeste vabastamine, millel põhineb aatomipommi loomise teooria, toimub siis, kui lõhustatakse tuuma, mis seni hoidis oma raskusjõuga kinni tema ümber keerlevaid elektrone. Kui laguneb osakeste ühtsus ja kaob raskustung, saab iga osake vabaks. Sellele ongi rajatud aatomipommi põhimõte. Ja nõnda on kõikide asjade loomus. See on vankumatu loodusseadus ning seda ignoreerides või selle vastu tegutsedes häirib inimene asjade loomulikku käiku. Samuti on häiritud inimelu, kui rahvuslikku eneseteadvust kui ühiskondlikku tegurit, kui vastastikkuse raskustungi tegurit ja ühtsuse eksisteerimise alust ignoreeritakse või satutakse sellega vastuollu.

Ühtsust loova ühiskondliku teguri mõjuga saab võistelda ainult **religioon,** mis võib laostada rahvuslikku ühtsust või, vastupidi, ühendada ühtsused, mis kuuluvad eri rahvustesse.

Alustpanev põhimõte eeldab, et igal rahval peab olema üks religioon. Erandid ainult kinnitavad reeglit. Erandolukorras tekivad ebanormaalsed situatsioonid, tõelised konfliktid ühtse rahvusliku koosluse raames. Neist konfliktidest saab jagu ainult ühel viisil: tuleb järgida loomulikku reeglit, et igal rahvusel olgu oma usund. Ainult siis viiakse ühiskondlik tegur vastavusse religioosse teguriga ning tekib kooskõla. Inimkoosluste elu stabiliseerub ja hakkab arenema vajalikus suunas.

Abielu sotsiaalne mõju on kahesugune: nii soodne kui ebasoodne. Kuigi nii mehel kui naisel on loomulik õigus vabalt valida, tugevdab abielu ühe koosluse raames kahtlemata selle ühtsust, soodustab selle plaanipärast kasvu, mis harmoneerub ühiskondliku teguriga.

PEREKOND

Inimesele kui indiviidile on perekond tähtsam kui riik. Inimkond opereerib mõistega «isiksus», normaalne isiksus mõistega «perekond». Perekond on inimese häll, tema kodukolle, tema sotsiaalne kaitstus. Inimsoo moodustavad isiksused ja perekonnad, mitte riik. Inimkond ei tunne mõistet «riik». Riik on kunstlik, poliitiline, majanduslik, mõnikord ka sõjaline struktuur ja pole kuidagi seotud mõistega «inimkond» ega puutu üldse temasse. Looduses võib perekonda võrrelda üksiktaimega, mis on taimemaailma põhialuseks. Taimede kultiveerimine istandustes, aedades jm. on kunstlik, sel pole midagi ühist taime olemusega, mis nagu perekondki koosneb okstest, lehtedest ja õitest. Poliitilised, majanduslikud ja sõjalised struktuurid kohandasid tohutu hulga perekondi riigi raamidesse, kuid sellel ei ole midagi ühist inimkonnaga. Kõik struktuurid, olukorrad või toimingud, mis viivad perekonna lagunemisele või mandumisele, on ebahumaansed, vastuolus loodusseadustega ja vägivald looduse kallal. Seda võib võrrelda okste murdmisega või lehtede ja õite rebimisega taimedelt, mille tagajärjel taim närtsib ning hukkub.

Ühiskond, kus perekonna ühtsust ja tema olemasolu ähvardab mingi olukorra tõttu oht, sarnaneb istandusega, kus taimi võidakse juurtega maast välja tõmmata, kus nad võivad känguda veepuudusel, hävida tules ja põuas või lihtsalt närtsida. Inimühiskond sarnaneb õitsva aiaga või ülesharitud põlluga, kus taimed arenevad, õitsevad, kannavad vilja.

Õitsev on see ühiskond, kus inimene areneb loomulikult perekonna rüpes, kus perekond edeneb, kus on tugevad perekondlikud sidemed. Inimene sarnaneb siis lehega, mis on kõvasti oma küljes kinni, milleta ta eksistents on võimatu. Nii on ka inimese eksistents väljaspool perekonda mõttetu ja ka ühiskondlikult sisutu. Kui inimühiskonnas peaks kunagi kaduma perekond, muutub ta hulkurite ühiskonnaks ning teda võib võrrelda kunsttaimega.

SUGUHARU

Suguharu on samuti perekond, kuid järglaste kasvu tõttu palju arvukam, s. t. suguharu on suur perekond. Rahvus on suguharu, mis on suureks paisunud rohkete järglaste tõttu, seega on rahvus suur suguharu. Inimkond on rahvus, mis on jagunenud paljudeks rahvusteks elanikkonna kasvu tõttu, järelikult on inimkond suur rahvus. Perekonda kujundavad sidemed on samad, mis kujundavad suguharu, rahvust ja inimkonda, ainult et ühtsuste arvu suurenemisega ja paisumisega muutuvad sidemed aina nõrgemaks. Inimkonnas kehtivad rahvustevahelised sidemed, rahvuses — suguharudevahelised sidemed, suguharus — perekondadevahelised sidemed. Nende sidemete tugevus nõrgeneb alt ülespoole. See on üldtuntud tõde, mida on võimatu eitada.

Järelikult sotsiaalne side, üksmeel, ühtsus, armastus ja kiindumus on perekonnas tugevamad kui suguharus, suguharus tugevamad kui rahvuse juures ja rahvuse tasemel on need tugevamad kui inimkonna tasemel. Nende ühiskondlike sidemetega piiritletud eelised, väärtused ja ideaalid on olemas seal, kus ühiskondlikud sidemed on tugevad ja vankumatud juba oma loomu poolest, s. t. perekonnas on need tugevamad kui suguharus, suguharus tugevamad kui rahvuse tasemel ja rahvuse tasemel on need tugevamad kui inimkonna tasemel.

Sedamööda, kuidas hääbub perekond, suguharu, rahvus ja inimkond, hääbuvad ka ühiskondlikud sidemed ja koos nendega vastavad väärtused, eelised ja ideaalid. ET INIMESED SAAKSID KASUTADA VÄÄRTUSI, EELISEID JA IDEAALE, MIDA ON LOONUD VASTASTIKUSED SIDEMED, ÜHTSUS, ÜKSMEEL, KIINDUMUS JA ARMASTUS PEREKONNA, SUGUHARU, RAHVUSE JA KOGU INIMKONNA TASEMEL, ON ÜHISKONNA JAOKS ÄÄRETULT TÄHTIS SÄILITADA ÜKSMEEL PEREKONNAS, SUGUHARUS, RAHVUSE PIIRIDES JA KOGU INIMKONNAS.

Sotsiaalses plaanis vastastikuste sidemete, vastastikuse halastuse, solidaarsuse ja huvide seisukohast tuleb perekonna-ühiskonda eelistada suguharu-ühiskonnale, suguharu oma rahvuslikule ühiskonnale, rahvuslikku ühiskonda internatsionaalsele ühiskonnale.

SUGUHARU EELISED

Suguharu on suur perekond, seepärast tagab ta oma liikmetele needsamad materiaalsed vajadused ja sotsiaalsed eelised mis perekondki oma liikmetele. Suguharu on perekond järgmises staadiumis. Tuleb rõhutada, et väljaspool perekonda võib inimene käituda mõnikord ebaväärikalt, mida ta ei oleks endale lubanud perekonnas, kuna aga perekond on väike, ei tunne ta selle kontrolli enda üle. Hoopis teine lugu on suguharus, kus selle liikmed tunnevad, et suguharu hoiab neil silma peal. Nendel kaalutlustel on suguharu kujundanud käitumisnormid, mille järgi toimib ühiskondlik kasvatus. See kasvatus on võrreldamatult väärtuslikum kui ükskõik mis koolikasvatus. Suguharu kui sotsiaalne kool annab inimesele juba lapsest peast need põhimõtted, mis aja jooksul muutuvad ta käitumisnormiks, kinnistudes reflektoorselt ta teadvuses. Hoopis teine on lugu oskuste ja teadmistega, mis inimene saab formaalse kasvatuse ja õpetuse protsessis. Eluea jooksul need pikkamööda kaovad, sest formaalsed harjumused on saadud empiirilisel teel ja inimene taipab, et need on talle kunstlikult külge poogitud.

Suguharu on inimese loomulik sotsiaalne kaitse, mis rahuldab tema sotsiaalsed vajadused. Vastavalt sotsiaalsetele traditsioonidele tagab suguharu kollektiivselt oma liikmete väljaostmise, maksab nende eest trahvi, maksab nende eest üheskoos kätte, kaitseb neid kollektiivselt, ühesõnaga, kaitseb neid sotsiaalselt.

Veresugulus on suguharu kujunemise peamiseks, kuid mitte ainsaks teguriks, suguharu võib kujuneda ka liitumise teel. Aja jooksul kaob vahe veresuguluses olijate ja liitunud suguharuliikmete vahel ning suguharu muutub üheks sotsiaalseks ja etniliseks moodustiseks. Kuid esmajärjekorras on suguharu ühtsus rajatud siiski veresugulusele ja ühisele päritolule.

RAHVUS

Suguharust laiemat poliitilist ja rahvuslikku kaitset kindlustab inimesele rahvus. Traibalism, hõimutruudus, õõnestab rahvuslikke tundeid, nõrgendab truudust oma rahvale ja tekitab rahvusele kahju nagu ka inimese truudus perekonnale nõrgendab tema suguharutunnet. Rahvuslik fanatism sel määral, nagu see on omane rahvusele, on inimkonnale hädaohtlik.

Rahvus kogu maailma ühtsuse raames on sama mis perekond suguharu raames. Mida tugevam on vastastikune vaen suguharu moodustavate perekondade vahel, mida tugevamad on perekonnasisesed sidemed, seda suuremat hädaohtu kujutab perekond suguharule. Analoogiline nähtus toimub ka perekonnas: mida vaenulikumalt suhtuvad perekonnaliikmed üksteisesse, mida visamalt kaitsevad nad oma isiklikke huve, seda suurem on oht, et perekond laguneb. Kui rahvust moodustavad suguharud on vaenujalal ja iga suguharu nõuab visalt taga ainult oma õigust, satub rahva olemasolu hätta. Marurahvuslus, rahvusliku võimu kasutamine nõrgemate rahvuste vastu, samuti ka ühe rahvuse areng teiselt rahvuselt väevõimuga haaratud varanduse najal toovad õnnetust ja tekitavad kahju kogu inimkonnale.

Kuid samal ajal tugev, enesekindel isiksus, teadlik oma isikliku vastutuse määrast, on perekonnale vajalik ja kasulik. Tugev, enesekindel ja oma tähtsusest teadlik perekond on sotsiaalselt ja materiaalselt kasulik suguharule. Arenenud, tsiviliseeritud, tootev rahvas on kasulik kogu maailmale. Poliitiline ja rahvuslik struktuur mandub, kui ta laskub sotsiaalsete kategooriate, s. t. perekonna ja suguharu tasandile, on neist vastastikuses sõltuvuses ning arvestab neid.

Rahvus on suur pere, kes on käinud pika arengutee suguharust suguharude koosluseni, kellel on ühine päritolu või on teda liitnud ühine saatus. Perekond võib saada rahvuseks ainult tingimusel, et ta on läbinud suguharu taseme, suguharude jagunemise ja suguharude edaspidise segunemise staadiumi. See on pikk sotsiaalne protsess. Ajaloo loomulik kulg soodustab uute rahvuste kujunemist, aga ühtlasi ka vanade rahvuste killunemist. Iga rahvuse kujunemise ajalooliseks aluseks on alati päritolu- ja saatuseühtsus, kusjuures päritoluühtsus on primaarne, saatuseühtsus sekundaarne. Rahvuse algtunnuseks on

päritoluühtsus, kuid see pole ta ainus tunnus. Rahvus on ajalooliselt kujunenud konglomeraat, kus inimesed elavad ühel maa-alal, loovad ühise ajaloo ning kultuuri, kus nende saatus on ühine. Tähendab, peale veresuguluse on rahvuse kujunemiseks oluline liitumine ühise saatuse alusel.

Kuid miks maailmakaardil ühed suured riigid kaovad ja nende asemele tekivad teised? Kas on selle taga poliitiline põhjus, millel ei ole mingit pistmist kolmanda ülemaailmse teooria ühiskondliku aspektiga, või on põhjus siiski sotsiaalne ja vahetult seotud vastava peatükiga Rohelises Raamatus? Vaatleme seda lähemalt.

Kahtlemata on perekond mitte poliitiline, vaid sotsiaalne moodustis. Sama kehtib suguharu kohta, kuna suguharu kujutab endast järglaste paljunemise tõttu suurenenud perekonda, mis omakorda jaguneb paljudeks perekondadeks. Rahvus on arvuliselt kasvanud suguharu, mis on jagunenud uuteks suguharudeks.

Ka rahvus on sotsiaalne moodustis, selle aluseks on rahvuslikud sidemed. Suguharu on samuti sotsiaalne moodustis, mis on tekkinud hõimusidemete alusel, perekonna kui sotsiaalse moodustise aluseks on perekondlikud sidemed. Sotsiaalsed moodustised on kõik maailma rahvused, neid seovad üldinimlikud sidemed. Kõik ülalöeldu on aksioom.

Riik on aga poliitiline moodustis. Riigid kujundavad maailma poliitilise kaardi. Kuid miks siis ajast aega see kaart muutub? Põhjus on selles, et riik kui poliitiline moodustis võib olla vastavuses ühiskondliku moodustisega, aga võib sellele ka mitte vastata. Kui riik koosneb ühest rahvusest, püsib ta kaua ja muutusteta. Kui teda aga koloniseeritakse või ta käib alla, siis rahvusliku võitluse, rahvusliku uuestisünni, rahvusliku ühtsuse loosungite abil tärkab ta uuesti. Kui riik koosneb mitmest rahvusest, kes kõik taotlevad rahvuslikku iseseisvust, laguneb riigi poliitiline struktuur. Seda on juhtunud maailma mitmete võimsate impeeriumidega, sest kõik nad kujutasid endast rahvaste konglomeraati. Lähtudes oma natsionalistlikest huvidest, hakkas igaüks pürgima sõltumatusele. See tingiski impeeriumi kui poliitilise struktuuri lagunemise, tema koostisosad aga saavutasid oma poliitilise vastavuse põhialusele. Veenvalt kinnitab seda kogu maailma ajalugu.

Aga miks siis üldse tekivad impeeriumid eri rahvuste

ühinemisel? Asi on selles, et erinevalt suguharust või rahvusest pole riik üksnes ühiskondlik moodustis. Ta on ka poliitiline moodustis ja on tekkinud terve rea tegurite mõjul, millest algne ning peamine on rahvuslik eneseteadvus. Rahvusriik on ainus poliitiline struktuur, mis on vastavuses loomuliku ühiskondliku moodustisega. Säärane riik võib eksisteerida igavesti, kui talle ei tungi kallale mõni teine, tugevam rahvus või kui ta poliitilist süsteemi ei hakka mõjustama tema ühiskondlik struktuur, nimelt suguharu, hõimu, klanni ja perekonna huvid. Kui poliitiline süsteem satub ühiskondliku süsteemi alluvusse, kui ta saab suguharude, klannide või kogukonna mõjualuseks, siis ta laguneb.

Mitmerahvuselist riiki kujundavad teisedki tähtsad tegurid: religioossed, majanduslikud ja sõjalised.

Ühine religioon võib liita üheks riigiks mitu rahvust. Ühinemisele võivad viia ka majanduslikud vajadused või sõjalised vallutused. Maailm on olnud tunnistajaks, kuidas ühel ajastul võimutsenud riigid ja impeeriumid teisel ajastul kaovad. Kui rahvustunne osutub religioossest võimsamaks, algab seni religioossel alusel ühendatud rahvaste vahel võitlus, mille tagajärjel rahvused saavutavad sõltumatuse ja pöörduvad tagasi neile omase ühiskondliku struktuuri juurde, impeerium aga kaob. Hiljem, kui religioosne vaim saab jälle rahvusliku suhtes ülekaalu, koonduvad erinevad rahvused ühise usundi lipu alla, toimub vastupidine protsess ja nii võib see kesta igavesti.

Rahvuslik võitlus, mille põhjustavad religioossed, majanduslikud, sõjalised ja ideoloogilised erimeelsused, lõhestab mitmerahvuselist riiki, kuni iga rahvus saavutab sõltumatuse, s.t. ühiskondlik tegur võidab lõplikult poliitilise.

Kokkuvõtteks. Kuigi poliitiline vajadus tingib riigi olemasolu, on inimese elu aluseks perekond, suguharu, rahvus ning lõpuks kogu inimühiskond. Ühiskondlik tegur on rahvuslikus eneseteadvuses peamine ning püsiv. Seepärast tuleb tugineda sotsiaalsele tegelikkusele, osutades erilist tähelepanu perekonnale, et kasvatada normaalselt arenenud inimesi, edasi suguharule kui inimese ühiskondlikule kaitsele ja loomulikule sotsiaalsele koolile, kus lisaks perekonnale ta saab oma ühiskondliku kasvatuse; seejärel ka rahvusele, sest sotsiaalsete väärtuste tõelist tähendust mõistab inimene perekonna ja suguharu kaudu,

mis on välismõjuta tekkinud loomulikud ühiskondlikud moodustised. Niisiis, tähelepanu perekonnale inimese nimel, tähelepanu suguharule perekonna ja seega inimese nimel; tähelepanu rahvusele, rahvuse eneseteadvusele, sest rahvustunne kui ühiskondlik tegur on ajaloo tõeline ja püsiv tõukejõud.

Inimkoosluste rahvuslike sidemete ignoreerimine ja niisuguste poliitiliste süsteemide loomine, mis on vastuolus sotsiaalse tegelikkusega, saab olla ainult ajutine nähtus. Niisugused süsteemid varisevad tingimata kokku ühiskondliku teguri mõjul, s. t. rahvuste rahvuslike taotluste mõjul.

Kõik eespool esitatu pole mingi väljamõeldud skeem, vaid on tõde, mis on inimelu aluseks. Et mitte eksida, peab iga inimene ses maailmas sellest teadlik olema ning vastavalt tegutsema. Neid vankumatuid tõdesid on vaja tunda, selleks et vältida igasuguseid kõrvalekaldumisi ning möödalaskmisi, et oma mõistmatuse ja hoolimatusega mitte häirida inimkoosluste elu loomuliku kulgu.

NAINE

Naine on inimene. Mees on ka inimene. See on vaieldamatu ja kaheldamatu tõde. Järelikult naine ja mees on samaväärsed inimesed ning suhtuda neisse kui inimolenditesse erinevalt oleks ilmne ja põhjendamatu ebaõiglus. Naine nagu meeski sööb ja joob, vihkab ja armastab, mõtleb, õpib ja taipab. Nii naisele kui mehele on vajalikud peavari, rõivad ja transpordivahendid. Nii naine kui mees võivad kannatada nälga ja janu, nad mõlemad elavad ja surevad.

Ja siiski mees on mees ning naine on naine. Miks? Miks ei koosne inimühiskond üksnes meestest või üksnes naistest, vaid nii ühtedest kui teistest? Mehe ja naise on loonud loodus. Miks siis pole loodus loonud ainult mehi või ainult naisi? Milles seisneb erinevus meeste ja naiste vahel, s. o. mehe ja naise vahel? Miks on loodus loonud nad mõlemad?

Nähtavasti on mõlemate, nii mehe kui naise üheaegne olemasolu loomulik vajadus. Nad erinevad teineteisest, järelikult on erinevus nende vahel looduse enese poolt ette määratud, seda kinnitab nende üheaegne olemasolu

maakeral. Järelikult on kummalgi neist oma funktsioon täita, mis erineb teisele antust. Ja kummalegi neist peavad olema loodud teise omadest erinevad tingimused, et kumbki saaks täita talle looduse poolt määratud teisest erinevat osa. Et mõista, millised need rollid on, tuleb välja selgitada, milles seisneb mehe ja naise organismi erinevus, mis loodus enda poolt neisse kätkenud.

Naine on naissoost isend, mees aga meessoost. Seetõttu on naisel, nagu ütleb arst-günekoloog, «menstruatsioonid, s. t. regulaarne haigestumine igakuiste verejooksude näol. Meesorganismile pole see nähtus omane. Naisel aga kui looduse poolt naissoost olendil on igakuised verejooksud. Kui need ära jäävad, on ta rasestunud. Rasedusperioodil on naine peaaegu terve aasta haiglaslikus seisundis. Sel ajal ei ole ta suuteline tegema oma tavalist tööd. Sünnitus, olgu see normaalne või enneaegne, on seotud suurte sünnitusvaludega. Pärast seda naine imetab last, mis normaalsetes tingimustes kestab ligi kaks aastat. Lapse loomuliku toitmise puhul, s. o. lapse imetamisel, on laps ema ja ema lapse juures ning ka see ei lase naisel teha oma tavalist tööd, sest antud perioodil ta kannab otsest vastutust teise inimese eest ja aitab teda eluliselt vajalike funktsioonide täitmisel. Ilma ema abita laps hukkuks. Mees on aga kõigest sellest vaba.» Niisugune on eriarsti arvamus.

Need looduslikud omadused, millest tuleneb erinevus mehe ja naise vahel, ei luba neid võrdsustada ja ühtlasi tingivad nende mõlema olemasolu. Kummalgi neist on antud elus teise omast erinev roll ehk funktsioon, ja kumbki neist ei saa mingil viisil asendada teist, s. t. mees ei saa täita looduse poolt naisele määratud funktsioone. Tuleb arvestada, et need bioloogilised funktsioonid on naisele raskeks koormaks, nad nõuavad suurt jõukulu ja on piinarikkad, ent ilma selle funktsioonita, mida täidab naine, lakkaks inimolelus. See funktsioon on naisele määratud looduse enda poolt, naine pole võtnud seda vabatahtlikult ega pole see talle kellegi poolt peale sunnitud. Pealegi on see funktsioon kohustuslik, sest muidu lõpeks inimsugu.

Eostumist võib vältida meelevaldselt, võib meelevaldselt sekkuda sünnitusprotsessi, ka lapse imetamisse. Aga kõik need sekkumised on ühe keti lülid ja suunatud elu enese vastu. Selle äärmuslikuks tagajärjeks on mõrv, kui naine, soovimata rasestuda, sünnitada ja seejärel last

toita, keeldub oma funktsioonist — elu edasiandmisest. See ei erine mis tahes muust kõrvalisest sekkumisest elu olemusse, mis antud juhul väljendub raseduses, sünnituses, toitmises, emaduses, abielus, ehkki nende sekkumiste ulatus on erinev.

Naiselt looduse poolt antud funktsiooni — olla ema ja kasvatada oma last — äravõtmine ja selle asendamine lastesõimega toob kaasa humaanse inimühiskonna muundumise bioloogiliseks, kunstlikku elu viljelevaks ühiskonnaks. Lapse lahutamine emast ja tema lastesõimes pidamine samastab ta inkubaatoris kasvatatava tibuga. Inimühiskonnas on lubatud üksnes loomulik emadus, s. t. last kasvatab ema ise ja ainult see on kooskõlas inimloomuse ning väärikusega. LAPS PEAB KASVAMA PEREKONNAS, AGA MITTE LINNUFARMIS. Tibudele ja teistele loomariigi esindajatele on ka ema vaja, nende kasvatamine lastesõimega sarnases farmis pidurdab nende loomulikku arengut. Niisuguse linnu liha oleks tehislik, see on maitselt ebameeldiv ja võib-olla ka mitte kasulik, sest lind kasvab kunstlikult loodud tingimustes, ta ei ole tunda saanud emalikku hoolitsust. Metslinnu liha on maitsvam ja toitvam, sest ta on kasvanud loomulikes tingimustes, ema hoole all, teda on toidetud normaalselt.

ÜHISKOND KASVATAB AINULT NEED LAPSED, KEL EI OLE PEREKONDA JA PEAVARJU. AINULT NEILE LASTELE LOOB ÜHISKOND LASTESÕIMESID JA TEISI TAOLISI ASUTUSI. ÜHISKONNA HOOLDUS ANTUD JUHUL ON EELISTATAVAM ÜKSIKISIKUTE HOOLDUSEST, KES EI OLE LASTE VANEMAD.

Kui katseliselt teha kindlaks lapse loomulik vajadus, selgitamaks, keda ta eelistab, kas ema või lastefarmi, valib laps kõhklematult ema. Kuna laps juba loomu poolest kiindub oma emasse, siis on muidugi just ema lapse loomulik ja ideaalne kasvataja. Lapse lahutamine emast ja tema sõime saatmine on vägivalla tarvitamine tema kallal, tõke normaalsele, loomulikule kiindumusele.

Loomulik areng on normaalne, vaba. Ema asendamine lastesõimega on vägivald, mis takistab lapse normaalset arengut. Lapsed lähevad sõime kas sundkorras või ei saa nad oma lapsemeelega veel asjast aru. Laps pannakse sõime üksnes materiaalsetel, mitte sotsiaalsetel kaalutlustel. Ja seejuures tuleb tarvitusele võtta sundimist ja ära kasutada laste naiivsust, muidu lapsed ei läheks sõime,

vaid jääksid oma emade juurde. Seda ebahumaanset ja ebaloomulikku teguviisi saab seletada vaid sellega, et naine on asetatud tingimustesse, mis ei mõju soodsalt tema loomusele, s. t. ta on sunnitud täitma mittesotsiaalseid, ema kutsumusele vastukäivaid funktsioone.

Et naine saaks täita temale loomupäraseid, mehe omadest erinevaid funktsioone, tuleb talle luua vastavad tingimused.

Emadus on naisele, mitte mehele omane funktsioon ja seepärast ei toh lapsi emast eemaldada. Mis tahes katse neid teineteisest lahutada on vägivald ja omavoli. Ema, kes loobub täitmast oma kohustusi lapse vastu, tegutseb naise elulise, loomupärase kutsumuse vastu. Emale peavad olema tagatud kõik vajalikud õiglased ja soodsad tingimused. Naist ei saa vägisi sundida täitma oma loomupäraseid funktsioone ebanormaalsetes tingimustes. Kui naine on sunnitud loobuma oma loomulikust funktsioonist, s. t. sünnitada ja kasvatada lapsi, siis on ta vägivalla ja omavoli ohver. Naine, kes on sunnitud tegema sellist tööd, mis ei võimalda tal täita oma loomupärast funktsiooni, ei ole vaba. Ta on sunnitud seda tööd tegema oma vajaduste rahuldamiseks, ent vajadused piiravad vabadust. Soodsalt mõjuvate ja hädatarvilike tingimuste hulka, mis on vajalikud naisele, et ta saaks täita oma loomulikku, mehest erinevat kutsumust, kuuluvad need, mida peab looma haigele, rasedale naisele, kes kannab last oma ihus, mis piirab tema kehalisi võimalusi. On ebainimlik sundida rasedat rasket kehalist tööd tegema. See oleks nagu naisele karistuseks selle eest, et ta on truuks jäänud oma kutsumusele või lõivumaksmine selle eest, et ta julges siseneda oma, mehele võõrasse maailma.

Arvamus, millega nõustub ka naine, et ta tegeleb kehalise tööga vabatahtlikult, ei vasta tõele. Tõenäoliselt tegeleb ta sellega, ka endale aru andmata, ainult seepärast, et julm materialistlik ühiskond on pannud teda väljapääsmatusse olukorda ning sundinud alluma oma tingimustele. Naine arvab, et ta on vaba valima, ent praegu valitsevale mehe ja naise võrdõiguslikkusele «kõiges» pole naisel valikuvabadust.

Juba väljendusega «kõiges» petetakse naist väga julmalt, kuna see muudab tähtsusetuks need esmajärgulised looduslikud eripärasused, mis eristavad naist mehest ja määravad kindlaks tema loomuliku koha elus.

Võrdõiguslikkus naise ja mehe vahel, mis lubab rasedal naisel vedada rasket kandamit, on äärmine julmus ja omavoli. Julm ja meelevaldne on sundida naist pidama paastu sel ajal, kui ta last toidab. Võrdõiguslikkus, mis lubab teha naisel mehega võrdselt musta, räpast tööd, mis mõjub kahjustavalt naise ilule ja on sobimatu naiselikkusega, on ka seotud omavoli ning julmusega. Naisele niisuguse kutseala õpetamine, mis suunab teda tegema naise loomusele mittesobivat tööd, on samuti omavoli ja vägivald.

Mees ja naine on võrdsed kõiges, mis puudutab inimsuhteid. Nii näiteks on täiesti lubamatu, et abiellutakse vastu oma tahtmist või lahutatakse ilma õiglase kohtuotsuseta või ilma vastastikuse nõusolekuta väljaspool kohut. Naine on kodus perenaine, sest kodu olemasolu on naisele normaalne ja hädavajalik tingimus rasedus- ja sünnitusperioodil ning lapse hooldamise ajal. Naine on ema ja kodu, s. o. peavarju perenaine. Emadus on naise looduslik alge. Oleks suur ülekohus jätta lapsed ilma emata või naine ilma koduta.

Naine on naissoost isend ja see tähendab, et tema bioloogiline loomus on erinev mehe omast. Seetõttu on naisel omadused, mis põhimõtteliselt erinevad meeste omadest nii välisilmelt kui ka põhiolemuselt. Naine erineb mehest väliselt nii nagu looma- ja taimeriigis iga emane isend erineb isasest. See on vastuvaidlematu tõsiasi. Isased on taime- ja loomariigis loomult tugevad ja karmid, emased aga nii taime- kui ka loomariigis ning inimeste maailmas ilusad ja õrnad. See on iidne, üldtuntud reaalsus, millele vastavalt on loodud elusolendid — inimesed, loomad, taimed.

Vastavalt loodusseadustele kehastab isane karmi jõudu, emane aga ilu ja õrnust, sest on selle rolli jaoks loodud. See on õiglane loodusseadus, sest esiteks on see loomulik ja teiseks tähendab see vabaduse põhireeglit. Kõik elav on vabana loodud ja igasugune vabaduse põhimõttele vastukäiv sekkumine on omavoli. Looduslike eripärasuste mittearvestamine, nende omavoliline ignoreerimine tähendab elu enda hävitamist, ta väärtuste jalge alla tallamist. Kõik, alates sünnist kuni surmani, on vastavuses väramatute loodusseadustega. Iga elusolend sünnib, elab ning sureb. Kogu elu algusest lõpuni põhineb loodusseadusel, mis ei näe ette ei sundi ega valikut. See on loomulik,

sellesse on kätketud loomulik vabadus. Vastavalt elu iidsele seadusele looma- ja taimeriigis ning inimeste maailmas on alati eksisteerinud isased ja emased. Ja möödapääsmatult täidavad nad ka neid funktsioone, milleks nad on loodud ja mida tuleb täiel määral täita. Vastasel korral on loomulik elukulg häiritud. Kuid peaaegu kõikjal maailmas lähevad mehe ja naise rollid inimühiskonnas segi, sest katsutakse muuta naine meheks. See on looduse vägistamine, sest loodusseadused on määranud kummalegi, nii mehele kui naisele, oma osa, vastasel korral algab regress. See tendents on võõras loodusele, vastuolus vabaduse põhimõttega, elu ja olemasolu seadustega. Nii mees kui naine peavad kõrvalekaldumatult täitma seda rolli, mille jaoks nad on maailma sündinud. Ükskõik millist, kas või osalist kõrvalekaldumist ettemääratud rollist võib seletada üksnes pealesunnitud, erakordse olukorraga, s. t. ebanormaalsete asjaoludega. Naine, kes tervislikel põhjustel väldib rasestumist või abielu, kes keeldub naiselikust soovist olla ilus ja õrn, loobub oma loomupärasest kutsumusest pealesunnitud põhjustel. Naine, kes väldib rasestumist, abielu, emadust jne. oma töö pärast, loobub oma loomupärasest funktsioonist samuti pealesunnitud olukorra tõttu. Naine, kes väldib rasestumist, abielu, emadust jne. ilma mingi nähtava põhjuseta, loobub täitmast oma loomupärast rolli moraalset laadi sunduse tõttu.

Niisiis, mehe või naise soovimatus täita oma loomupärast elulist kutsumust on põhjustatud üksnes ebanormaalsetest asjaoludest, mis on vastuolus vabaduse seadusega, ning mis ohustab inimkonna olemasolu. Ja et teha lõpp neile materiaalsetele tingimustele, mis takistavad naisel täita oma loomulikku kutsumust ja sunnivad teda tegema meeste tööd mehe ja naise võrdõiguslikkusest lähtudes, peab toimuma murrang ülemaailmses ulatuses. Pole kahtlust, et niisugune murrang, eriti tööstuslikult arenenud ühiskondades, on vältimatu enesesäilitamise instinkti tõttu. Selleks pole vaja isegi väliseid agitatsioonivahendeid nagu Roheline Raamat.

KÕIK PRAEGU EKSISTEERIVAD ÜHISKONNAD NÄEVAD NAISES ÜKSNES KAUBAARTIKLIT. IDAMAAL HINNATAKSE TEDA KUI OSTU-MÜÜGI OBJEKTI, LÄÄS AGA LOOBUB TUNNISTAMAST TEDA KUI NAIST.

Õhutada naist tegema mehele omast tööd on kallaletung naiselikkusele, mis on antud talle looduse poolt ühiskonna elu jätkamiseks. Meeste töö tuhmistab naisele looduse poolt tema põhilise kutsumuse täitmiseks kingitud ilu. Naine ei ole loodud talle mitteomase töö jaoks. Toome analoogilise näite loodusest. Taimede õied on loodud selleks, et toimuks tolmlemine ja tekiksid seemned: kui hävitada õis, kaotab taim võime täita oma elulist funktsiooni. Emaste liblikate, lindude ja teiste loomariigi esindajate ere värvus on looduse poolt antud elu suure eesmärgi nimel. Meeste tööd tehes eitab naine oma loomupärast kutsumust ja, jättes hooletusse oma ilu, muutub mehelikuks. Naisel peavad olema kõik õigused, välja arvatud õigus muutuda meheks ja kaotada oma naiselikkus.

Kehalise erinevuse tõttu on ka mehe ja naise organite funktsioonid erinevad. See funktsioonide erinevus tingib temperamendi, psüühika, närvisüsteemi ja kehaehituse erinevuse. Naine on emotsionaalne, veetlev, kartlik, puhkeb kergesti nutma. Loodus lõi naise õrnana ja nõrgana, mehe aga karmina ja tugevana.

Naise ja mehe loomulike erinevuste ignoreerimine, nende kutsumuste segiajamine on täielikus vastuolus põliste loodusseadustega. See tendents õõnestab inimelu aluseid ja on kõikide hädade tõeliseks põhjuseks ühiskonnas.

Tänapäeva industriaalsed ühiskonnad, kus naine on pandud tegema meeste kehalist tööd, mis kahjustab tema naiselikkust, loomupärast elulist kutsumust olla ema, olla ilu ning rahu allikas, pole mitte tsiviliseeritud, vaid materialiseerunud ühiskonnad, nende eeskuju järgimine on julm, ohtlik inimkonnale ja tsivilisatsioonile.

KÜSIMUS EI OLE SELLES, KAS NAINE PEAB VÕI EI PEA TÖÖTAMA, KÜSIMUSE NIISUGUNE ASETUS ON VULGAARNE JA ABSURDNE, SEST ÜHISKOND PEAB TAGAMA TÖÖ KÕIGILE TÖÖVÕIMELISTELE LIIKMETELE, NII MEESTELE KUI NAISTELE. ASI ON SELLES, ET IGAÜKS PEAB TEGEMA TALLE SOBIVAT TÖÖD, KEDAGI EI TOHI SUNDIDA TEGEMA TALLE SOBIMATUT TÖÖD.

OMAVOLI JA VÄGIVALD ON SUNDIDA LAPSI TEGEMA TÄISKASVANUTE TÖÖD, SAMASUGUNE OMAVOLI JA VÄGIVALD ON SUNDIDA NAIST TEGEMA MEHE TÖÖD!

Vabadus tähendab seda, et inimene saab arendada oma loomusele vastavaid teadmisi ja oskusi ning saab teha neile vastavat tööd.

Omavoli tähendab seda, et inimesel on teadmised ja oskused, mis ei vasta tema loomupärastele eeldustele ja mis sunnivad teda tegema talle sobimatut tööd. Naisele ei sobi iga töö, mida võib teha mees. Lapse teadmised ja oskused erinevad täiskasvanu teadmistest ja oskustest.

Inimlikud õigused on võrdsed kõigi jaoks — meeste ja naiste, täiskasvanute ja laste jaoks. Ent nende kohustused pole kaugeltki võrdsed.

VÄHEMUSED

Mis on vähemus, millised on tema õigused ja kohustused? Missugust lahendust sellele probleemile inimkonna muude probleemide seas pakub kolmas ülemaailmne teooria?

On olemas kahte tüüpi vähemusi. Vähemus, mis on ühte sulanud põhirahvusega ja muutunud selle sotsiaalseks osaks, ning vähemus ilma oma rahvuseta. Viimane kujutab iseseisvat ühiskondlikku organismi ning on ajalooliselt kujunenud tervik, mis ühinemise ja ühtse saatuse mõjul muutub aja jooksul rahvuseks.

Nagu juba mainitud, on sel vähemusel suveräänsed ühiskondlikud õigused. Nendele õigustele kallalekippumine mis tahes enamuse poolt on omavoli. Antud vähemuse ühiskondlikku omapära ei saa ei kingituseks anda ega ka vägivaldselt ära võtta.

Niisuguse vähemuse poliitilisi ja ühiskondlikke probleeme võib lahendada üksnes selle ühiskonna tingimustes, kus valitsevad rahvahulgad, kus võim, vara ja relvad kuuluvad rahvale. Käsitada vähemust üksnes poliitiliste ja majanduslike probleemide vaatevinklist tähendaks diktaati ja ebaõiglust.

MUSTAD

MAAILMA HAKKAVAD VALITSEMA MUSTAD

Musta rassi orjastamine valge rassi poolt oli viimaseks etapiks orjanduse ajaloos. Mälestus sellest säilib musta inimese teadvuses seni, kuni ta on aru saanud, et on täielikult taastanud oma õigused.

See ajaloo traagiline tõik, sellest tingitud valutunne ja kogu rassi psühholoogiline enesejaatus ja rehabilitatsiooni püüdlus on niisugune tegur, mille tähtsust, arvestades musta rassi pürgimist revanši ja ülemvõimu poole, ei tohi alahinnata. Peale selle tuleb arvestada ka ajaloo niisuguseid ühiskondliku arenguprotsessi tegureid nagu Aasiast pärit ja teisi kontinente hõivanud kollase rassi ülemvõim ning seejärel ka terveid mandreid koloniseerinud valge rassi ülemvõim.

Nüüd aga algab musta rassi valitsemisperiood.

Sotsiaalses mõttes on must rass käesolevaks ajaks arenemises äärmiselt maha jäänud. Ent see mahajäämus soodustab musta rassi suurt arvulist ülekaalu, sest madal elatustase ei võimalda mustadel kasutada eostumisvastaseid vahendeid. Mustade ühiskondlikud tavad on iganenud ja neile on tundmatud piirangud abielusuhetes, mis ka põhjustab musta elanikkonna iibe piiramatu tõusu. Samal ajal teiste rasside rahvaarv sündide reguleerimise ja abieluseadustike tõttu üha väheneb. Kaasa aitab ka nende alatine hõivatus, vastandina mustade jõudeelule igavese vabaduse õhkkonnas.

HARIDUS

Haridus pole mingi reglementeeritud protsess ja õpikuained, mida noorsugu on sunnitud teatud arvu tundide jooksul tuupima. See kogu maailmas kasutatav meetod on vastuolus vabadusega. Kohustuslik haridus, millega kiitlevad riigid, kes on osanud niisuguse hariduse noorsoole peale sundida, on vabaduse mahasurumine, inimese annete mahasurumine. Sunduslik ametivalik on vabadusevastane diktaat, see jätab inimese ilma vabast valikust oma annete avaldamisel. Panna inimest mingit õppeainet programmi alusel vägisi õppima on diktaat. Ükskõik mis ainete sunniviisiline õppimine tähendab inimese jaoks

diktaati. Kohustuslik reglementeeritud õpetamine programmi alusel tähendab harimatuse sundkorras levitamist massides.

Kõik riigid, kes piiravad õppeprotsessi ametlike programmidega ja sunnivad oma kodanikke õppima ainult ametlikult kindlaksmääratud ning heakskiidetud ainete ulatuses, kasutavad oma kodanike kallal vägivalda.

Ülemaailmne kultuurirevolutsioon peab purustama tänapäeval kasutusel olevad õppemeetodid, vabastama inimmõistuse tendentslikest programmidest ja keelama maitsete, arusaamade, arvamuste ettekavatsetud ümbertegemise.

Kõik ülalöeldu ei tähenda aga, nii nagu mõnele vulgariseerijale ehk näib, et tuleb sulgeda õppeasutused ning jätta inimesed õppimisvõimalustest ilma. Vastupidi, ühiskond peab kindlustama mitmet laadi haridust ja andma igale kodanikule võimaluse valida just see laad, mis vastab tema loomule. See aga nõuab küllaldast arvu õppeasutusi kõigil haridusaladel. Koolide vähesus piirab inimese vabadust, sunnib teda õppima olemasolevates õppeasutustes õpetatavaid aineid, jättes ta ilma õigusest vabale valikule.

Teadmisi monopoliseeriv või piirav ühiskond on mahajäänud, harimatu ja vabadusevaenulik ühiskond. Sama mahajäänud, harimatud ja vaenulikud on ühiskonnad, kes takistavad usu juurde pääsemist, monopoliseerivad religioosseid teadmisi, kujutavad moonutavalt võõrast usundit, kultuuri ja elulaadi, ka need ühiskonnad, kus materialistlikud teadmised on keelu all või monopoliseeritud. Igal inimesel on loomulik õigus teadmistele ja keegi ei tohi inimest takistada neid omandamast, ainult inimene ise võib neist loobuda.

Harimatus likvideeritakse, kui kõike näidatakse õiges valguses, kui igale inimesele võimaldatakse tundma õppida tõde temale arusaadavalt ja jõukohaselt.

MUUSIKA JA KUNSTID

Inimesed on tänini võimetud rääkima ühes ühises keeles. Kuni inimene ei saa teostada seda talle võimatuna näivat unistust, väljendab iga rahvas rõõmu ja kurbust, headust ja kurjust, ilu ja inetust, rahumeelsust ja kan-

natusi, surma ja surematust, armastust ja vihkamist, lühidalt, kogu tunnete, maitsete ja meeleolude paljust omas keeles, mille ta on algselt omandanud. Enamgi, inimese käitumine oleneb reaktsioonist, mille kutsub temas esile emotsionaalne taju, mille loob keel tema kandja südames.

Tänapäeval ühe keele omaksvõtmine ei lahendaks seda probleemi. Lahendus saabub alles siis, kui keelte kokkusulamise protsess on läbinud mitu staadiumi, selleks kulub aga mitu inimpõlve. Aja jooksul need inimesed kaotavad pärimusliku sõltuvuse: isade ja vanaisade meelelaad, maitse ja temperament kujundavad poegade ja pojapoegade meelelaadi, maitset ja temperamenti. Kui esivanemad rääkisid erinevates keeltes, järglased aga räägivad ühes, ei tähenda see veel, et järglastel on ühine maitse ja üks ja seesama emotsionaalne tajumus. Ühist esteetilist suhtumist võib saavutada ainult juhul, kui uus keel loob põlvkonnast põlvkonda maitse ja meelelaadi edasiandmise geneetilise aluse.

Kui leina puhul üks inimrühm kannab valget, teine aga musta riietust, siis ka antud värvi emotsionaalne tunnetus on igal rühmal oma, s. t. ühel on negatiivsed emotsioonid seotud musta värviga, teisel aga valgega. Niisugune emotsionaalne reaktsioon avaldab konkreetset mõju kogu organismile, kusjuures see tunnetus kandub edasi pärimuslikult. Järgmine põlvkond ei armasta instinktiivselt musta värvi, sest seda ei armastanud eelmine põlvkond. Seepärast iga rahvas on suuteline sügavalt vastu võtma ainult oma rahvuslikku kunsti ja rahvuslikku pärandit ka sel juhul, kui erinevat kultuuripärandit omandanud rahvad räägivad antud ajal ühes keeles. See erinevus võib teatud määral ilmneda ka ühe rahva juures.

Ühte keelt ära õppida ei ole raske, nagu ei ole raske, tundes teise rahva keelt, õppida aru saama ta kunstist. Raskus seisneb selles, et tõeline emotsionaalne kokkusulavus on võimatu võõra keele alusel. See probleem jääb niikauaks püsima, kuni kaob pärimusliku teguri mõju ka nendele inimestele, kes juba räägivad ühes keeles.

Inimühiskond jääb sõna kõige otsesemas mõttes mahajäänuks, kui ta ei hakka rääkima kõigile ühises keeles, kusjuures see keel ei ole mitte õpitud, vaid päritud vanematelt.

Tsivilisatsiooni vältimatu arengu tõttu on selle eesmärgi saavutamine ainult aja küsimus.

SPORT, RATSUTAMINE, VAATEMÄNGUD

Sport võib olla ka individuaalne nagu inimese palvus üksinduses, seejuures isegi suletud toas või kollektiivne, kui spordimängud toimuvad spordiväljakutel, sarnanedes massipalvustega kirikutes. Esimesel juhul on sport individuaalne harrastus, teisel — massiline, kuna sellega tegeleb kogu rahvas, usaldamata seda teha kellelgi teisel. Oleks ju arutu, kui inimesed käiksid kirikus mitte selleks, et palvetada, vaid et vaadata, kuidas palvetavad teised. Sama arutu on rahvahulgal viibida staadionidel ja spordiväljakutel selleks, et vaadata mõne sportlase või sportlasrühma esinemist, mitte selleks, et spordimängudes osaleda.

Sport on nagu palvus, söömine, küte, värske õhk. Inimesed ei käi restoranides, et vaadata, kuidas söövad teised. On kujutlematu, et inimene enda asemel volitaks kedagi teist end tulepaistel soojendama või ventilaatori juures jahutama. Ebamõistlik on ka see, kui ühiskond lubab üksikul inimesel või inimrühmal monopoliseerida sporti, eemaldades sellest ühiskonna, kusjuures ühiskond ju tasub kõik üksiku sportlase või meeskonna kulutused. Demokraatia seisukohalt on see sama lubamatu, kui üksikul inimesel või inimgrupil — parteil, klassil, klannil, suguharul, parlamendil — lasta rahva nimel otsustada rahva saatuse või vajaduste üle.

Individuaalne sport on isiklik harrastus. Sellega tegeldakse omal algatusel ja selle eest tuleb ka ise kulud katta. Massisport on aga inimeste sotsiaalne vajadus, seepärast on lubamatu nii sportlikust kui demokraatlikust vaatevinklist usaldada oma õigus tegelda spordiga teistele inimestele. Sportlikust seisukohast lähtudes pole ükski inimene võimeline edastama teistele seda vaimset ja kehalist rahulolu, mida pakub talle sportimine. Demokraatia seisukohalt pole ühelgi üksikisikul ega inimrühmal õigust monopoliseerida sporti, võimu, rikkust, relvastust, jättes teised kõigest sellest ilma.

Nüüdisaja spordi traditsiooniliseks aluseks kõikides riikides on spordiklubid, kelle käsutuses on kõik spordiriistad ja võimalused. Need organisatsioonid kujutavad endast samasuguseid sotsiaalseid monopolistlikke institutsioone, nagu on poliitilise diktatuuri institutsioonid, kes monopoliseerivad võimu rahvahulkade nimel, kes mono-

poliseerivad ühiskonnalt ärastatud rikkusi, traditsioonilised sõjainstitutsioonid, kes monopoliseerivad ühiskonnalt äravõetud relvastust. Nagu tuleb rahvahulkade ajastul hävitada rikkusi, võimu ja relvi monopoliseerinud institutsioone, tuleb hävitada ka rahva sotsiaalset aktiivsust — sporti, ratsutamist jne. — monopoliseerinud institutsioonid. Kui rahvahulgad toetavad valimistel kandidaati, kes hakkab nende endi asemel otsustama nende saatuse üle, või kui oletada veel ebatõenäolisemat, saab rahva ülesandel tema väärikuse, suveräänsuse jne. väljendajaks, siis oma tahtejõust ja väärikusest ilma jäänud rahvahulkadel jääb üle ainult kõrvalt jälgida, kuidas keegi teine tegutseb seal, kus peaksid tegutsema nemad ise. Sama lugu on inimestega, kes ise ei tegele spordiga kas oma teise harrastuse või oma tervise pärast. Nad pole suutelised sportima kas oskamatusest või lasevad end tüssata organisatsioonidel, kes on monopoliseerinud spordi, püüavad rahvast lõbustada ning ta teadvust nüristada. Sportimise asemel see rahvahulk üksnes naerab ja aplodeerib. Kui võim kuulub rahvale, muutub sport massiliseks. Kui rikkused ja relvastus on rahva omand, siis muutub ka sport kui sotsiaalse aktiivsuse üks osa rahvahulkade omandiks.

Kollektiivne sport peab olema massiharrastus. Sport on kasulik tervistus- ja meelelahutusvahendina, seepärast kogu rahval peab olema õigus sportida. Muuta sport eranditult üksikisikute või inimrühmade harrastuseks on äärmiselt rumal. Seega võimaldatakse ju ainult neil kasutada sporti oma tervise ja kõlbeliste omaduste parandamiseks, rahvas aga andku neile kõik vajalik ning tasugu kõik kulutused.

Tuhanded staadionide tribüüne täitvad aplodeerivad ning naervad pealtvaatajad on ju tuhanded eksiteele viidud inimesed. Kuna neil endil pole võimalust spordiga tegelda, siis istuvad nad passiivselt tribüünidel ja aplodeerivad tšempionidele, kes nende initsiatiivi on enda kätte haaranud, neid kõrvale tõrjunud ja spordi monopoliseerinud, kasutades rahva poolt nende käsutusse antud võimalusi oma huvides. Staadionide tribüünid on ju vaid selleks, et sulgeda rahvale sissepääs spordiväljakutele ja muudele spordirajatistele, võtta massidelt võimalus spordiharrastusteks. Staadionide tribüünid tühjeneksid ja kaoksid, kui rahvas mõistaks, et sport väljendab sotsiaalset aktiivsust. Siis tuleks rahvas spordiväljakutele ja hakkaks tegelema spordiga, kuid nüüd juba osalejana, mitte pealtvaatajana.

Staadionide tribüünid tühjenevad, kui pole enam kedagi, kes seal istuks.

Poks ja mitmesugused maadlusspordi liigid annavad tunnistust, et inimkond pole veel lõplikult vabanenud barbaarseist igandeist. Tsivilisatsiooni arenedes on nendest vabanemine paratamatu. Duellid ja kaua enne seda ka inimohvrite toomine olid kunagi tavalised nähtused. Kuid juba sajandeid tagasi kadusid need barbaarsuse ilmingud jäljetult. Nüüd meenutatakse muiates ja imestunult, et kunagi on tegeldud niisuguste asjadega. Kümmekonna või mõnesaja aasta pärast tabab sama saatus ka poksi ning maadlust. Ent juba praegu väldivad kõrgesti haritud intellektuaalid neid barbaarseid spordialasid, soovimata olla osalejaks või pealtvaatajaks säärastel etendustel.

Teatri- ja kontserdisaale täidavad kergemeelsed inimesed, kes pole võimelised elus ise kangelased olema, s. t. need, kes ei mõista ajaloolisi sündmusi ega suuda tulevikku näha. Need logardid käivad teatrites ja etendustel elu vaatamas ning sellest õppust võtmas nagu kooliõpilased.

Elu loojatel ei sobi jälgida, kuidas näitlejad laval elu kujutavad. Ratsavõistlustel ei istu ju tribüünidel ratsanikud. Kui igaühel oleks hobune, ei sooviks keegi ratsavõistlusi pealt vaadata ja nendest osavõtjaile aplodeerida. Ratsavõistluse jälgijad on need, kellel pole võimalust seda spordiala harrastada, sest nad ei oska ratsutada.

Rändrahvastele on teater ja vaatemängud võõrad, sest nende meelest on igasugune elu matkimine naeruväärne. Nende endi elu on ääretult karm ja töörohke, nad võtavad elu tõsiselt. Need inimesed ei vaata spordivõistlusi, vaid võtavad neist ise massiliselt osa, sest nad tunnevad stiihilist vajadust isiklikult osaleda spordimängudes.

SISUKORD

Esimene osa

DEMOKRAATIAPROBLEEMI LAHENDAMINE 3

Teine osa

MAJANDUSPROBLEEMI LAHENDAMINE 25

Kolmas osa

KOLMANDA ÜLEMAAILMSE TEOORIA SOTSIAALNE BAAS 39

Tiraaž 5000 eks.